БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад Үнэн

КПСС-эй Бурядай обкомой, Улан-Удын горкомой, Бурядай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 133 (8965) | 1959 оной июниин 9, вторник | Сэн 20 мүнгэн

300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ

УРГАСАЯА ОРОЛДОСОТОЙГООР ХАРУУҺАЛХА

Республикын олонхи колхоз, совхозууд хабарай тарилгые хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр, богони болзорто, һайн шанартайгаар үнгэргэбэ. Ороо̄һо таряан ехэнхидээ хэрэ̄эһэлүүлэн, нарин рядтайгаар таригдаа. Байкало-Кударын Яруунын колхозууд, Сэлэнгын совхоз ороо̄һо таряа тариха түсэбөө ниилээд үлүүлэн дүүргээ. Мүнөө үедэ тэжээлэй корнеплодууд, кукуруза, хартаабха болон бусад ургамалнууд кадратно-гнездовой аргаар таригдажа, гол түлэб дүүргээд байна.

Тиигэбэшье энэмнай баян ургасын түлөө тэмсэлэй миил эхинийнь ла юм. Илангаяа хартаабхын, кукурузын, тэжээлэй корнеплодуудай, сахарай свёклын болон огородой эдеэнэй ургасые саг соонь һайнаар харууһалаагүй, нэмэлтэ тэжээл оруулаагүй һаа, тэдээнһээ бирата̄й ургаса абтахагүй. зарим ушарта тарилгань оройдоо хосоржошье болохо байна бшуу. Имагтал энэ талтагаанһаа болошо нёдондо олохон ажахынууд муу ургаса абаһан байгаа.

Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ, мүн Бурят оронойгоо түүхэтэ һайндэртэй дашарамдуулан, манай түрүүшүүл баян ургасын түлөө бүхы хүсөөрөө тэмсэнэ. Кабанскын аймагай колхозууд кукурузын, хартаабхын элдүүрилгэ хэхэдээ аммиагай уһа тарааха гэжэ бэлэдхэлэй ехэн хүдэлмэри хэжэ байнхай. Республика дотороо кукурузын баян ургаса абахын түлөө мүрысөө эхэгшэ Федор Шагжиевай звено тарилгаяа эрхимээр үнгэргөөд, мүнөө үедэ ургасын хойноһоо эрхим харууһалга эмхидхэхээр бэеэ зэхэй.

Мүнөө шэнэ ургасын ногоохон үрэнүүдэй газараа хушажа, кукурузын, хартаабхын болон бусад ургамалнуудай газарһаа бултайжа байха үедэ ургасын хойноһоо харууһалгада һайса бэлдээгүй. техникэ, зэмсэгүүдээ хүсэдөөр заһаагүй, ямар үтэгжүүлгэнүүдые нэмэлтэ тэжээл болгон али үедэнь ургасада оруулха тухайгаа бодомжолоогүй иимэһан баримтанууд али олон үзэгдэнэ. Кяхтын аймагай колхозууд, эндэхи совхоз байгша ондо тарилгын үедэ газарай хүрьһэндэ минеральна үтэгжүүлгэ оройдоошье табяагаагүй байшоо. Теэд мүнөө тэдэнэр ургасын хойноһоо харууһалха байхадаа энэ дутагдалаа усадхаха тушаа хэмжээ абанагүй.

Тэрэшэлэн ургамалнуудай ургажа байха үедэ тэдэниие уһалха, элдэб хоротонһоо, үбшэ хабшанһаа хамгаалха тушаа бэлэдхэл үшөөл анхаралтагүйгөөр ябуулагдана. Зарим ажахынуудта ургасые харууһалха түсэб тодорхой һайнаар табигдаагүй, полинууд тусхай хүнүүдтэ, звенонуудта даалгагдажа үгтөөгүй байһаар.

Ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ үедэ ургасые аргал шэбхын шүүһээр үтэгжүүлхэ тааруу зохид түхеэрэлгэ культиваторта хабсарган зохёохо хэрэгые эмхидхэхэ гэһэн даабари Хүдөө ажахын министерстводэ үни хада даалгагдаһан байгаа. Теэд мүнөө хүрэтэр министерствын хүтэлбэрилэгшэд энэ даабари дүүргээгүй, һанаа амар һуужа байһаар.

Ургамалнуудай ургажа байха үедэ агротехническэ эрилтын ёһоор, саг соонь, һайн шанартайгаар харууһалхын тула юу хэхэ хэрэгтэйб? Түбхын түрүүндэ үдэр саг гээнгүй ряд хоорондын элдүүрилгэ хэхэ, нэмэлтэ тэжээл оруулха түхеэрэлгэтэй культиваторнуудые, мүн хорхой шумуулнуудтай тэмсэхэ түхеэрэлгэ, зэмсэгүүдые түгэс бэлэн болгохо.

Колхоз, совхоз, бригада, звено бүридэ ургасын хойноһоо харууһалха тодорхой түсэб табигдаха зэргэтэй. Тиин хартаабха, тэжээлэй болон техническэ ургамалнуудай эшэнүүдэй газарһаа бултайжа эхилхэлээр ургасынь хэр зэргээр гаража байһые нягтаар адаглажа байгаад, баян ургаса абахын тула али полидо ямар харууһалга хэхэеэ бүри һайнаар тодорхойлхо шухала.

Хартаабха, овощь болон тэжээлэй, техническэ ургамалнуудые ургуулха талаар эмхидхэгдэһэн звенонуудые тараажа огто болохогүй. Харин тэдэнэй хүдэлмэриие бүри һайнаар эмхидхэжэ, харюусалгыень улам дээшэлүүлхэ хэрэгтэй. Тэдэ звенонуудта ургасын хойноһоо харууһалха тусхай даабари, график хүргэгдэжэ, тэрэнээ хэрээр бэелүүлжэ байһыень нягтаар хинаха гээшэ колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй уялга мүн. Тиихэ зуураа тэдэнэй хүдэлмэриин түлөөһые шэнэ гуримаар, байгша оной апрель һарада КПСС-эй обкомой, республикын Министрнүүдэй Соведэй тогтооһон гуримаар үгэхэ уялгатай.

Баян ургаса абахын тула ургамалай ургажа байха үедэ али болохо аргаар уһалха гээшэ ехэ ашатай Тиимэ хадань уһалууриин һубаг канавануудые үдэр һүнигүй хэрэглэхэ шухала.

Колхоз, совхозой механизаторнууд энэ жэлдэ кукурузын баян ургаса абаха талаар дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые хараалһан байна. Эдэ уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын тула тэдэнэр кукурузын ургасые илангаяа оролдосотой һайнаар харууһалха, ряд хоорондохи элдүүрилгые гурба дахинһаа үсөөн бэшээр хэхэ, ургасада адагынь хоёр удаа аргал шэбхын шүүһээр гү, али аммиагай уһаар, минеральна үтэгжүүлгээр нэмэлтэ тэжээл оруулха зэргэтэй.

Республикын колхоз, совхозуудта һү һаалга, тэрэниие гүрэндэ худалдалга тушаалгын ябаса тухай

1959 оной июниин 1-нэй мэдээн

Аймаг	һү абалгаар байгша оной социалистическэ уялгын дүүргэлтэ (процентээр)	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): Энэ оной февральһаа май хүрэтэр	Үнеэн бүриһөө һаагдаһан һүн (килограммаар): нёдондоной энэ үеын хиһөө һү һаалгын дээшэлһэниинь (процентээр)	Гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэй түсэбэй дүүргэлтэ (процентээр)
Байкало-Кударын	29,3	561	110,6	64,2
аргажанай	25,3	393	103,5	51,5
ичурын	—	399	73,3	51,7
эдын	18,8	322	65,5	48,0
руунын	22,2	348	77,1	51,0
аиграйн	23,1	381	74,9	51,3
акаменай	26,2	318	98,4	64,3
волгын	—	534	77,3	84,2
абанскын	27,4	594	97,1	67,7
эжэнгын	26,5	365	91,4	61,6
ударын	22,5	462	73,0	58,3
урумканай	23,7	394	96,0	52,4
яхтын	22,0	451	68,4	48,0
ухаршэбэрэй	22,6	350	71,4	60,4
кын	14,2	58	166,7	43,3
рибайкалиин	30,2	649	97,4	78,1
элэнгын	22,0	462	72,5	60,8
арбагатайн	22,0	488	72,1	60,7
орийн	20,0	319	81,8	51,4
нхэнэй	25,5	429	97,9	62,3
орийн	—	369	92,6	51,1
унтын	27,7	399	96,4	—
ойто-Байгалай	30,3	536	113,8	—
ОВХОЗУУД:				
ичурын	—	701	87,7	60,6
орьёогой	27,2	739	96,9	63,5
руунын	20,6	438	68,8	48,9
волгын	—	722	91,2	115,2
абанскын	36,9	740	102,1	76,3
яхтын	23,1	621	62,5	50,1
Эрдэм»	25,6	562	92,4	76,9
элэнгын	32,0	612	109,9	84,5
орийн	—	409	70,6	47,7

Республикымнай сэмбэ нэхэгшэд Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дурааран нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэрые ажалай шэнэ бэлэгүүдээр угтахаяа байна. Фабрикын машина, түхеэрэлгэнүүд шэнэдхэгдэжэ, һэльбэн хубилгагдана. Фабрикын үнинэй хүдэлмэришэн зэрэгшэ Вера Петровна Личенко эгээн түрүүлэн «Ватер» гэжэ зэрэлгын шэнэ маркын машинаар хүдэлмэрилжэ һураа. Нүхэр Личенко халаан бүриингөө нормо хододоо үлүүлэн дүүргэнэ. **Зураг дээрэ:** В. П. Личенко ажаллажа байна.

А. Мантаевай фото.

Гээгдэлһээ гараһан леспромхоздо

Хандагайн леспромхозой хүдэлмэришэд 300 жэлэй ойн һайндэрэй хүндэлэлдэ мүрысэжэ эхилһээр үнихэн болоо. Модо бэлэдхэдэг мастерска участогууд, модо шэрэдэг автомашинын жолоошод түүхэтэ һайндэрэй угтамжа болгон шэнэ уялгануудые абаа һэн.

Мүнөө энэ леспромхозой участок бүхэн өөһэд хоорондоо мүрысэн, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ үдэр бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэнэ. Бага Тарбагатайн, Үлэнтын участогуудай модошод түрүүшыншье кварталда амжалтатайгаар хүдэлмэрилжэ, бусад коллективүүдтэ ажалай жэшээ харуулһан юм. Тэдэнэр апрель, май һарануудта бахал һайнаар хүдэлмэрилжэ, хэдэн зуун кубометр модо түсэбһөө гадуур шэрээ.

Могойтын участогтахи нүхэд Мартынов, Волков гэгшэдэй даадаг комплексно бага бригаданууд коммунистическэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэнэ. Эдэ бригаданууд модо бэлэдхэлгээр һара бүриингөө даабариие 220—250 процент хүрэтэр дүүргэдэг юм. Тэрэшэлэн Наринай пунктын модошод апрель һараһаа хойшо гээгдэлһээ гараад, модо бэлэдхэхэ, шэрэхэ графигаа уридлажа ябана. Эндэхин ямар аргаар гээгдэлһээ гарааб гэхэдэ, бүхы машина, техникээ зүбөөр ашагладаг, ажалай түрүүдүй дүршэл үргэнөөр хэрэглэдэг болоо.

А. Григорьев.

Хори.

Республикынгаа хүдөө ажахын түрүүшүүлһээ жэшээ абагты!

Гүрэндэ мяха, һү, үндэгэ тушааха, худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид дүүргэе

КЯХТЫН АЙМАГ

Түрэл Бурят оронойнгоо түүхэтэ һайндэрые ажалай эрхим бэлэгээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсон, аймагай КАЛИНИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙХИД (түрүүлэгшэнь нүхэр ЦИКАЛО, парторганизациинь секретарь нүхэр ЦЫДЕНЖАПОВ) байгша оной үнгэрһэн 5 һарын туршада гүрэндэ үндэгэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 134,9 процент дүүргэбэ. Нёдондо энэ үе соо гүрэндэ оройдоол 5 мянган үндэгэ худалдаһан аад, мүнөө 57 мянган үндэгэ худалдаад байна.

Тэрэшэлэн эндэхи СТАЛИНАЙ НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗОЙХИД (түрүүлэгшэнь нүхэр ИРИНЧЕЕВ, парторганизациинь секретарь нүхэр ОСЕЕВ) гүрэндэ үндэгэ тушааха, худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 155,3 процент дүүргэжэ, нёдондонойхиһоо 23 мянган үндэгэ олоор тушаагаа, худалдаа.

КАБАНСКЫН АЙМАГ

России гүрэнтэй Бурят оронойнгоо һайн дурааараа нэгэдэһээр 300 жэл болоһоной түүхэтэ ойе ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө мүрысэжэ, тус аймагай «БАЙКАЛ» гэжэ загаһа барилгын артелиинхид (түрүүлэгшэнь нүхэр ТРЕСКИН, парторганизациинь секретарь нүхэр КЫШТЫМОВ) гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 100 процент, һү—226 процент дүүргэнхэй.

Мүн эндэхи КАРЛ МАРКСЫН НЭРЭМЖЭТЭ КОЛХОЗ (түрүүлэгшэнь нүхэр АНТИПОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр МАРДАЕВ) гүрэндэ һү худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 111 процент дүүргэбэ.

ТАРБАГАТАЙН АЙМАГ

Энэ аймагай ЛЕНИНЭЙ НЭРЭМЖЭТЭ АРТЕЛИИН (түрүүлэгшэнь нүхэр РЫБАКОВ, парторганизациинь секретарь нүхэр РЫЖАКОВ) ажалшад, малшад байгша оной июниин 5-най мэдээгээр гүрэндэ үндэгэ тушааха, худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб 115,1 процент дүүргэжэ, үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 21 мянган үндэгэ олоор тушаагаа юм.

СЭЛЭНГЫН АЙМАГ

Аймаг соогоо томохон колхозуудай нэгэн КАРЛ МАРКСЫН НЭРЭМЖЭТЭ АРТЕЛИИНХИД (түрүүлэгшэнь нүхэр ВАНКЕЕВ, парторганизациинь секретарь нүхэр ДАРМАЕВ) энэ жэлэй түрүүшын хахадта түсэбэйнгөө ёһоор, гүрэндэ 25 мянган үндэгэ тушааха, худалдаха байһан аад, мүнөө 31 мянган үндэгэ худалдаад байнхай.

БОЛЗОРҺООНЬ УРИД ДҮҮРГЭБЭ

Россин гүрэнтэй Бурят ороной нэгэдэһээр 300 жэлэй ой үдэр ерэхэ бүри ойртожо байна. Предприяти, колхоз, совхоз бүхэнэймнай коллективүүд түүхэтэ энэ һайндэрэй хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа заатагүй дүүргэхын тула тэмсэлээ улам шангадхана. Тэрэ тоодо манай цементын заводой хүдэлмэришэд оронойнгоо ехэ барилгануудта цемент ехээр гаргажа үгэхэ гэжэ шиидэнхэй.

Транспортна цехын хүдэлмэришэд заводойнгоо үйлэдбэрилһэн продукциие вагонуудта ашаалдаг, асарагдаһан нүүрһэ болон бусад хэрэгсэл буулгажа абадаг хүдэлмэритэй юм. Завод дотороо дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ хабаадалсан, ашаа тээхэ 5 һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргэһэн байна.

Цехын түрүүшүүл: крановщигууд Капустин, Алферов, Беляев, машинистнууд Крицкий, Егунов, Азаров болон бусад халаан бүхэнэйнгөө нормые ходо үлүүлэн дүүргэжэ, цехынгээ Хүндэлэлэй самбарта бэшэгдэбэ. Мүнөө тус цехын бригаданууд коммунистическэ ажалай хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Заводой цемент гаргадаг цехын коллектив май һарынгаа даалгабариие уридшалан дүүргэжэ, түрүүшүүлэй зэргэдэ гаралсаба. Тэдэнэр һайндэрэй хүндэлэлдэ бэлэг болгон, июнь һарынгаа түсэбые үлүүлэн дүүргэхын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна. Эндэ мастернууд нүхэд Абалин, Кобылкин гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг халаанайхид һайнаар хүдэлмэрилжэ, цехээ гээгдэлһээнь гаргажа байна.

Ж. Гомбоев.

Каменск.

Тугалнууд олоор абтана

Хабарай хагсуу һалхин намхаржа, Аха нютагаар зунай намжаа дулаахан сагай заха үзүүр үзэгдэбэ. Хаа хаанагүй сэсэг набша дэлгэржэ, газарай нюруу шэмэглэнэ. Мүнөө хүхэ ногооной шэмэтэй амтанда хамтын үхэр мал хүшэ шадалаа нэмээжэ, ашаг шэмэеэ дээшэлүүлжэ эхилээ. Эндэхи «Улаан Аха» колхозой фермын гүүртэнүүдтэ үнеэд олоороо тугаллаанхай. Һүүлэй гурба һарын туршада эндэ 250 тугал абтаа Хамтадаа 360 үнеэн тугаллаха юм. Тиигэжэ үшөө 120 тугал абтахаар хүлеэгдэнэ.

Тус колхоздо үнеэдые олоор түрүүлжэ, түлнүүдыень һайнаар тэнжээжэ байһан һаалишан Дулма Цыбиковагай ажалые онсолон тэмдэглэмээр. Энэ һаалишан нютагай үүлтэрэй үнеэдһээ жэл бүри һү ехээр һаахаһаа гадна, абаһан тугалнуудаа нэгэшье гарзагүйгөөр түлжүүлдэг юм.

Энэ жэлдэ даажа байһан 40 толгой үнеэдһээ 32 тугал абаад, нэгэшье хоролтогүйгөөр түлжүүлбэ. Мүнөө Дулма Цыбикова Бурят оронойнгоо түүхэтэ һайндэрые ажалай бэлэгээр угтахын түлөө социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, даажа байһан һарлаг үүлтэрэй үнеэн бүриһөө 350—400 литр һү һааха зорилготой.

Д. Дугаров.

Н. С. Хрущев, Р. Я. Малиновский Будапештһээ мордобо

БУДАПЕШТ, июниин 6. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский Венгриин Арадай Республикын ниислэл хотодо зууран-даа хүрэжэ, хоёр үдэрэй туршада байһанайнгаа һүүлээр Эхэ орондоо бусахаяа июниин 6-да самолёдоор мордоо.

ВСРП-гэй ЦК-гэй нэгэдэхи секретарь Янош Кадар, ВНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ференц Мюнних, ВСРП-гэй политбюрогой гэшүүд Карой Кишш, Дьюла Каллай, Дьердь Марошан, Йене Фок, Антал Апро, Шандор Ронаи, Миклош Шомоди, Бела Биску, Лайош Фехер, ВНР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр Эндре Шик, Оборонын министр Геза Ревес, правительствын гэшүүд, СССР-эй Венгридэхи хэрэгүүдые эрхилхэ саг зуурын этигэмжэтэ В. В. Астафьев болон тусхай тушаалта бусад хүнүүд Советскэ Союзай болон Венгриин тугуудаар шэмэглэгдэһэн Ферихельскэ аэродром дээрэһээ совет айлшадые мордохуулаа. Венгриин болон хариин гүрэнүүдэй журналистнууд, ниислэл хотын олониитын түлөөлэгшэд совет айлшадые мордохуулхаяа аэродром дээрэ ерэһэн байна.

Нүхэд Н. С Хрущев, Р. Я. Малиновский мордохуулагшадтай ябахынхяа амаршалалсаад, «ТУ-104» реактивна самолёдой гэшхүүр өөдэ гараба. Самолёт агаарта дэгдэн Москва тээшэ шэглэн ниидэбэ.

Нүхэр Янош Кадарта, Нүхэр Ференц Мюннихта, Нүхэр Иштван Добида

Аха дүү Венгриин газар дээрэһээ гаража ошохо зуураа, бидэниие һайнаар угтажа, үнэн зүрхэнэй уулзалга хэһэнэйтнай түлөө хүндэтэ нүхэд Таанадта гүнзэгы баясхалан хүргэнэбди.

Танай орондо социализм байгуулха агууехэ хэрэгтээ шэнэ, үшөө ехэ амжалтануудые туйлахыетнай Таанадта, Венгриин Арадай Республикын бүхы арадта үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

Дахинаа уулзатараа, хүндэтэ нүхэдүүд.

Н. С. Хрущев,

Маршал **Р. Я. Малиновский.**

«ТУ-104» самолёт дээрэһээ, 1959 оной июниин 6.

Н. С. Хрущев, Р. Я. Малиновский Москвада бусажа ерэбэ

КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев, СССР-эй Оборонын министр, Советскэ Союзай Маршал Р. Я. Малиновский Албани болон Венгрээр аяншалжа ябаһанаа июниин 6-да Москвада бусажа ерээ.

Нүхэд А. Б. Аристов, Н. Г. Игнатов, А. И. Кириченко, Ф. Р. Козлов, О. В. Куусинен, А. И. Микоян, Н. А. Мухитдинов, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов, Д. С. Полянский Внуковска аэродром дээрэ советскэ правительствын толгойлогшые угтаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо В. И. Козлов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор А. Ф. Засядько болон Д. Ф. Устинов, КПСС-эй Центральна Комитедэй гэшүүд, ЦК-гэй гэшүүндэ кандидадууд, СССР-эй министрнүүд, Советскэ Союзай Маршалнууд, Москвагай болон Москвагай областиин партийна, советскэ организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, ниислэл хотын ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд угтагшадай дунда байлсаба.

Албаниин Арадай Республикаһаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Нести Насе, дипломатическа корпусуудай гэшүүд, Москвагай дээдэ һургуулинуудта һуража байһан Албаниин студентнэр аэродром дээрэ байлсаа.

Нүхэр Н. С. Хрущевой самолёдһоо гарахадань нэрьемэ альга ташалган боложо, үнэн зүрхэнэй, хани халуун амаршалгын үгэнүүд хэлэгдэжэ, «Ура!» хашхаралдаан болобо. Советскэ правительствын толгойлогшодо, Маршал Р. Я. Малиновскидо үхибүүд баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

Н. С. Хрущев, Р. Я. Малиновский угтагшадтай гараа барилсаба. Албаниин Арадай Республикаар аяншалжа ябаһанаа ерэһэн Советскэ Союзай партийно-правительственна делегациин гэшүүд угтагшадай дунда байлсаа. Албаняар делегациин аяншалга хадаа хоёр оронуудай арадуудай эбдэршэгүй аха дүүгэй хани барисаае, бүхы социалистическэ лагериин нягта жагсаалай нэгэдэлые эли тодоор харуулаа.

(ТАСС).

Социалистическэ лагериин хүсэн илагдашагүй

Москвагай Спортын ордон соо митинг болобо

Албаниин Арадай Республикада ошожо ерэһэн советскэ партийно-правительственна делегациин Эхэ орондоо бусажа ерэһэнтэй дашарамдуулан, баяр ёһололой уулзалга Лужнигтахи Спортын Ордоной зал соо июниин 6-да боложо, олон мянган москвагайхид хабаадалсаа.

Нүхэд А. Б. Аристовай, Н. Г. Игнатовай, А. И. Кириченкын, Ф. Р. Козловой, О. В. Куусиненай, А. И. Микоянай, Н. А. Мухитдиновэй, Н. С. Хрущевой, Н. М. Швернигэй. П. Н. Поспеловэй, Д. С. Полянскиин, партийно-правительственна делегациин гэшүүдэй Президиумдэ ерэжэ һуухадань суглаанда хабаадагшад нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

КПСС-эй Московско городской комитедэй нэгэдэхи секретарь В. И. Устинов митинг нээбэ.

Москвагай хүдэлмэришэдэй үмэнэһөө олон хүн үгэ хэлээ.

Делегациие толгойлогшо КПСС-эй Центральна Комитедэй Нэгэдэхи секретарь, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. С. Хрущев митинг дээрэ үгэ хэлээ.

Ажалшадай түлөөлэгшэдэй, нүхэр Н. С. Хрущевой хэлэһэн үгые ехэ анхаралтайгаар шагнажа, нэгэнтэ бэшэ нэрьемэ альга ташалга болоһон байна. (ТАСС).

Түүхэтэ 300 жэлэй ойдо

☆

ЭБТЭЙ ЭЕТЭЙГЭЭР ХҮДЭЛНЭБДИ

Манай Ехэ-Нугын гахайн фермын хүдэлмэришэд долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ нёдондонойхидо орбол хоёр дахин ехэ мяха абахын түлөө тэмсэжэ байна. Энэ зорилгоёо бэелүүлхэ арга боломжонууд маанадта хүсэд бии.

Фермэ дээрэмнай олон үндэhэ яhатан хүдэлнэ. Ород Е. Баннова, татар З. Абдулина, Р. Нуртынова, М. Нуртынова, М. Салахутдинова, бурят С. Лумбунова гэгшэд нэгэ бүлэ хүнүүд шэнги хүдэлдэг, ажаhуудаг.

Эбтэй эетэй энэ коллектив хүсэ зөөри багаар гаргашалжа, ажалайнгаа бүтээсэ дээшэлүүлжэ, мяха ехээр абахын, колхозойнгоо олзо доход бүри дээшэлүүлхын түлөө оролдожо байдаг. Урдань нэгэ хүн 15 гахай харууhалдаг байгаа. Харин мүнөө түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэрэглэhэнэй ашаар 2 хүн 100 гахай харууhалдаг болоо.

Гахайшад Екатерина Баннова, Зина Абдулина, Роза Нуртынова гэгшэд эхэ гахай бүриhөө 18 поршоонхо абажа гарзагүйгөөр түлжүүлхэ гэhэн уялгатай юм. Тэдэнэр абаhан уялгаяа муу бэшээр дүүргэжэ байна.

Энэ жэлдэ манай гахайшад гүрэндэ 480 центнер гахайн мяха тушааха уялга абанхай. Һаяхан 164 гахай тус бүридөө 144 центнер шэгнүүртэйгээр тушаагдаа. Энэ хадаа гахайшад Сэндэма Лумбунова, Минхада Нуртынова, Мария Салахутдинова гэгшэдэй оролдосотой ажалай үрэ дүн мүн гээшэ.

Ехэ-Нугын гахайшад Россин гүрэнтэй Бурят ороной hайн дураараа нэгэдэhэнhээ хойшо 300 жэлэй ойн баярай үдэрые ажалай эрхим амжалтаар угтахын түлөө тэмсэжэ байна. Энэ түүхэтэ үдэрые манай колхозой олон үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд суг хамта hайндэрлэхэ байна.

— Би 1952 ондо Татарай АССР-hээ нүүжэ ерээ hэм. Тэрэ гэhээр олон жэл үнгэрөө. Нүүжэ ерэhэн татар зон бурядтай hайнаар нүхэсэжэ, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаадана. Гахайн фермэ дээрэ хүдэлдэг татар эхэнэр М. Салахутдинова, hүнэй фермэ дээрэ хүдэлдэг М. Нуртынова болон бусад эрхим ажалаараа олоной дунда хүндэтэй болонхой. Жэл бүри Татар оронhоо ерэhэн олон колхознигууд нютагтаа айлшалжа ошоод ерэдэг юм.

Түүхэтэ ойн hайндэрые бидэ гахайшад хахад жэлэйнгээ уялгые дүүргэжэ угтаха гэжэ шиидэнхэйбди. Уялга дүүргэхын тулада түрүүшүүлэй дүй дүршэл хэрэглэн, шэнэ ажалдаа эдэбхи үүсхэлые гарган хүдэлнэбди.

Мингас Фасхутдинов,
гахайн фермые даагша.

Олон үндэhэ яhатанай ажаhуудаг колхоздо...

☆ АХА ДҮҮ АРАДУУДАЙ БҮЛЭДЭ ☆

Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо олон үндэhэ яhатанай — ородууд, бурядууд, татарнууд эбтэй эетэйгээр ажаhуудаг юм.

Эдэнэр артелиингээ ажахы болон соёл културые хэзээ хэзээнэйхиhээ хурдан түргэнөөр хүгжөөжэ, түүхэтэ долоон жэлэй түсэбые болзорhоонь урид дүүргэхэ гэжэ шиидээд, үргэн далайсатай, үндэр бүтээсэтэйгээр ажаллажа байна.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной hайн дураараа нэгэдэhээр 300 жэлэй ойн hайндэрэй болохоёо байhантай дашарамдан, урма зоригынь улам ехээр бадараад, ажалай эрхим бэлэгүүдые бэлдэжэ эхилэнхэй.

Энэ хуудаhамнай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой ажал хэрэгэй амжалта, түйлалтануудта зорюулагдаба.

☆

Зураг дээрэ: (зүүн гарhаа) 1. Нугаhанай фермые даагша Людмила Суслова (ород). Энэ фермынхид нугаhан бүриhөө 60 үндэгэ абаха уялгатай. Июлиин 1-дэ үндэгэ тушааха жэлэйнгээ түсэб сүм дүүргэхээр шиидэнхэй, 2. Колхозой түрүү кукурузашан Намсарай Жигжитов (бурят), 3. Ехэ-Нугын фермын түрүү hаалишан Минсура Нуртынова (татар). 5 hарын туршада үнеэн бүриhөө 643 литр, тиихэдэ май hара соо 141 литр hү haагаа.

ОЛЗО ЕХЭТЭЙ ШЭНЭ ҺАЛБАРИ

Би үнгэрhэн жэлдэ нютагтаа (Курска область) 10 класс дүүргээд, Ехэ-Нуга эгэшэдээ ерээ hэм. Уданшьегүй эндэхи колхозой правлени hая эмхидхэгдэhэн нугаhанай фермэ дээрэ хүдэлхыем дурадхаhан юм. Эгэшэтээ зүбшөөд, тэрэ дурадхалыень хүлеэн абаhан байнаб.

Ехэ-Нугын колхоз нугаhа барижа эхилhээр оройдоол жэл боложо байна. Гэбэшье нугаhанай фермэ олзо доход ехэтэй hалбари байhанаа харуулжа эхилээ. Бага гаргашатайгаар шубуунай мяхан ехээр, үндэгэн олоор абтадаг болоо.

Колхозоймнай правлени нугаhанайнгаа фермые үргэдхэхэ, ехэ болгохын тула оролдоно. Ногоо, намаг элбэгтэй нуурай эрьедэ нугаhанай hайн байра түхеэрэгдэнхэй. Тэндэ шубуу олоор үсхэбэрилхэ бүхы арга боломжо бии. Мүнөө 493 нугаhан эндэ тоологдоно.

Нугаhадта концентрат, үбhэнэй гурил, яhанай гурил, үндэгэнэй хальhан болон бутаруулагдаhан шэнниисэ үгтэнэ. Толгой бүридэ, тухайлхада, дунда зэргээр 130 грамм хүртэнэ.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной hайн дураараа нэгэдэhэнhээ хойшо 300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсожо, бидэ нугаhашад тахяашадтай хамта гүрэндэ үндэгэ тушааха жэлэйнгээ уялга июлиин 1-дэ сүм дүүргэхэ гэжэ шиидэhэн байгаабди. Тиихэдэ нугаhашад үндэгэлдэг нугаhан бүриhөө 60 үндэгэ абаха уялгатай. Мүнөө нугаhан бүриhөө 43 үндэгэн абтаад байна. Намар болотор уялгаяа үлүүлэн дүүргэхэ аргатайбди. Мүнөө гүрэндэ 21 мянган нугаhанай үндэгэн тушаагдаа. Июлиин 1-дэ 70 мянган үндэгэ тушаажа, жэлэйнгээ уялга дүүргэхэбди.

Тахяагай фермэ дээрэ дүй дүршэл ехэтэй үнинэй тахяашан Янжима Цыбденова ажаллажа байдаг.

Мүнөө шубуудай түлэг үндэгэлжэ байха үедэ фермэ дээрэ намтай хамта үшөө хоёр бурят эхэнэр хүдэлнэ. Түрүүшын үдэрhөө эхилжэ тэдэнэртэй hайн нүхэд болообди. Бурят эхэнэр ажалша бэрхэ зон, ехэ оролдосотойгоор ажалладаг юм. Энээнhээ урда би бурят зонине хараагүй байгааб. Минии эгэшэ багшын институт дүүргэжэ, Бурят орондо эльгээгдээ hэн. Ехэ-Нуга тосхондо хүдэлжэ байхадаа, бурят нүхэртэ хадамда гаража, золтой жаргалтайгаар ажаhууна. Эндэ ород, бурят болон бусад олон үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэд эбтэй эетэйгээр ажаhуужа, ажаллажа байдаг. Би энэ намар Улан-Удын багшын институтда орохоёо бэлэдхэжэ байнаб.

Иигэжэ бидэ ород, бурят, татар үндэhэ яhатан бултадаа Россин гүрэнтэй Бурят ороной hайн дураараа нэгэдэhээр 300 жэлэй hайндэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө оролдожо байнабди.

Людмила Суслова,
нугаhанай фермые даагша.

Зураг дээрэ: Колхозой ажахын шэнэ hалбари — нугаhанай фермэ.

ГҮРЭНДЭ ТАРГАН МЯХА ТУШААХАБДИ

Манай томодхогдоhон Сталинай нэрэмжэтэ колхоз долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ гүрэндэ 500-гаад тонно мяха тушааха уялга абаhан юм. Энэ шухала зорилгын дүүргэлтэ мүнөө үедэ мал адуулагшадай оролдосото ажалhаа гол түлэб дулдыдаха байhаниинь мэдээжэ. Тиимэhээ манай колхозой правлени, партийна организаци мал адуулагшадай хүдэлмэридэ онсо анхарал хандуулдаг болоо.

Би эхэнэртээ бэлшээн таргалуулха гүүртэ дээрэ хэдэн жэлэй туршада хүдэлжэ байнхайб. Олон жэлэй туршада малай хойноhоо ябажа байхадаа, мал бэлшээжэ, харууhалха талаар зарим тэды дүй дүршэлтэй болонхойб. Мүнөө бидэнэр 149 толгой бүрүү, хашараг бэлшээн таргалуулжа байнабди. Адуулжа байhан малнай бултадаа гүрэндэ тушаагдаха юм. Һара бүри малаа шэгнэжэ, хэр зэргээр таргалжа, шэгнүүрээ нэмээжэ байhыень мэдэжэ байдагбди.

Үнгэрhэн үбэл Сарам гэжэ газарта малаараа үбэлжөөбди. Мүнөө хагда ногоо hайнтай Боргоон-Хүнды гэжэ газарта нүүгээбди. Эндээ малнай зуhаха. Энэ ногоо hайнтай, малые таргалуулхаар газар юм. Теэд уhагүй дээрэhээ олон жэлдэ хэрэглэгдэдэггүй байгаа. Һаяхан гүнзэгы худаг үрэмдэгдэжэ, малнай уhатай болоо. Мүн малай байра, малшадта гэр шэнээр түхеэрэгдэбэ.

Мүнөө малнай түргөөр таргалжа байна. Майн 25-да шэгнэхэдэмнай мал туд бүридөө сүүдхын 760 грамм нэмэhэн байгаа. Республикын 300 жэлэй hайндэр хүрэтэр бэлшээридэ ябаhан малайнгаа толгой бүриень сүүдхэдээ 800 граммhаа бага бэшээр шэгнүүрыень нэмээхэ зорилготойбди. Зорилгоёо бэелүүлхын тулада малаа hайнаар бэлшээхэбди.

Чойжол Цоктоев,
бэлшээн таргалуулха гүүртын мал адуулагша.

☆

ҺАЙНДЭРЫЕ АЖАЛАЙ БЭЛЭГЭЭР УГТАХАМНАЙ

Бидэ Харьяастайн фермын hаалишад Россин гүрэнтэй бурят арадай hайн дураараа нэгэдэhэнhээ хойшо 300 жэлэй ойн баярай хүндэлэлдэ дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоод, hү ехээр hааха уялга абаа hэмди.

Бидэ мүнөө фермээрээ үнеэн бүриhөө 7,2 литр hү hаадаг болообди. Би өөрөө үнеэн бүриhөө сүүдхэдээ 10—10,5 литр hү hаанаб.

Мүнөө үнеэднай үдэр hүнигүй бэлшээридэ ябана. Тиимэhээ бэлшээри дээрэнь ошожо, гурба дахин hаанабди. Зоотехническэ заабари нариhаар сахигдана. Һаалишад бүхэн үнеэгээ hаахынгаа урда тэдэлэнгыень бүлеэн уhаар угаадаг, сэбэр аршуулаар аршадаг, эбэлгэдэг заншалтай.

Мал адуулагшад Д. Рабданов, Д-Д. Цыдыпов гэгшэд ажалдаа харюусалгатайгаар хандажа, үнеэдээ шэмэтэ ногоотой hайн бэлшээридэ адуулна. Үдэртөө үнеэд 3—4 дахин уhалагдадаг юм, Имагтал тэдэнэй оролдолгын ашаар үдэр бүри hүн ехээр hаагдажа байна.

Манай комплексно бригададашье олон үндэhэ яhатанай хүнүүд хүдэлнэ. Бидэ, бурят, чуваш бултадаа хүдөө ажахын продуктнуудые бүри ехээр абаха нэгэн зорилготойбди.

Агууехэ ород арадай ахадүүгэй туhаламжаар, түрэл партиингаа хүтэлбэри доро манай бурят арад айхабтар ехэ амжалта түйлаа. Энэнь манайшье колхозой жэшээ дээрэhээ харагдана. Колхознай жэлhээ жэлдэ баян дэлгэр, шанга шадалтай боложо байна. Урда сагта эрдэм бэшэг мэдэхэ хүнүүд үгы шахуу байhан Харьяаста тосхонhоо дээдэ, дунда эрдэмтэй хүбүүд, басагад олон гараа.

Бригадымнай гол hалбари мал ажал болоно. Мал ажалай продукт ехээр абахын тулада нэн түрүүн үбhэ тэжээл, илангаяа шэмэтэ тэжээл элбэгээр бэлдэхэ шухала. Мүнөө механизаторнууднай 60 га газарта кукуруза квадратно-гнездовой аргаар таряа. Сабшаламнай hайнаар уhалагдажа байна.

Дулгар Цыбенова,
Харьяастайн фермын hаалишан.

☆

Харьяастайн фермын түрүү hаалишан Долгор Цыденова 5 hарада үнеэн бүриhөө 909 литр, май hарада 224 литр hү hааrаа. Мүнөө нүхэр Цыденова үнеэн бүриhөө сүүдхэдээ 10—11 литр hү hаана.

ШЭНЭ АМЖАЛТА ТҮЙЛАХЫН ТҮЛӨӨ

Хүршэ Монгол оронhоо эхи абаhан Сүхэ голой элдин нугада Кяхтын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гол бууса — Ехэ-Нуга тосхон hүниин харанхыда электрын гэрэлээр яларжа, холоhоо харагдана. Маhтан томо клуб дээрэ тодхогдоhон радиогой репродуктороhаа холын Москвагай хүгжэмэй концертын ирагуу абяан зэдэлнэ. Эндэhээ дүрбэн тээшээ зурылдан гаража, колхозой 4 комплексно бригада руу ошоhон харгыгаар залуушуулай дуулалдаха, автомашина, мотоциклнүүдэй хүршэгэнэхэ абяан үдэшэ орой болотор замханагүй.

Ехэ-Нугын колхоздо олон яhатан — ород, бурят, татар, удмурт, украин зон ажаhуудаг. Тэдэнэр бултадаа ниитынгээ ажахые саашадань хүгжөөхын, Коммунистическэ партиингаа XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө суг хамта, эбтэй эетэйгээр тэмсэжэ байна. Долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ энэ колхоз гүрэндөө 500 тонно мяха, 1120 тонно hү, 70000 үндэгэ, 547 центнер нооhо тушааха уялга абанхай.

Колхозой ажахын алишье hалбарида ошоходоо олон үндэhэ яhатанай түлөөлэгшэдые харахат. Калининай hаалиин фермэ дээрэ удмурт эгэшэ дүүнэр Рая, Нина, Надя Сабитоватан хүдэлжэ байдаг. Тэдэ гурбан hаалишад үнэн сэхэ ажалдаараа зоноймгоо дунда хүндэтэй болонхой. Ехэ-Нугын фермэ дээрэ татар hаалишан Минсура Нуртынова ажаллажа, мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ хододоо ябадаг.

1940 ондо Ехэ-Нугын колхоздо Татарай АССР-hээ түрүүшын бүлэг айл нүүжэ ерэhэн юм. Тэрээнhээ хойшо олон айл ерээ. Нютагай зон тэдэнэрые хүндэтэйгөөр угтажа абаа hэн. Шэнэ гэр, адууhа мал, талха таряан, мүнгэн гэхэ мэтэ хэрэгтэй зүйлнүүд үгтөө. Гансашье Татарай АССР-hээ бэшэ, мүн бусадшье областьнуудhаа айлнууд эндэ нүүжэ ерэдэг. Тэдэнэй олонхинь эрхим ажалай жэшээ харуулна.

Коммунист татар Мингас Фасхутдиновай ажал хүдэлмэри, эдэбхи үүсхэл тухай тусгаар тогтожо хэлэхэ hанаатайбди. Мингас Фасхутдинов 1952 ондо Ехэ-Нуга нүүжэ ерэhэн юм. Түрүүшын үдэрhөө ажалша бэрхээ харуулжа эхилhэн байна. Хэды hара үнгэрhэнэй hүүлдэ партийна организациин дурадхалаар колхозой правлени ехэхэн гээгдэлдэ ороhон гахайн фермые даагшаар тэрэниие томилоо бэлэй. Тэрэ гэhээр оролдосотойгоор ажаллажа, гахайшадайнгаа хүдэлмэриие шадамараар эмхидхэжэ, фермэсэ мүнөө түрүү зэргэдэ гаргаа. Нёдондо жэл тэрэнэй үүсхэлээр гахайнуудай өөhэдөө эдеэлдэг түхеэрэлгэ бэлэдхэгдээ. Энээнэй ашаар нэгэ хүн 15-ые харууhалдаг байгаа hаа, мүнөө 50 гахай харууhалдаг, эдеэлүүлдэг болоо.

Нүхэр Фасхутдинов ниитын хүдэлмэридэ хододоо эдэбхитэйгээр хабаадажа байдаг. Жэшээлхэдэ, КПСС-эй Кяхтын айкомой, колхозой нарткомой, правлениин гэшүүнээр тэрэ hунгагданхай. Мүн Ехэ-Нугын сомоной Соведэй депутадаар хэдэн удаа hунгагдажа байна.

Энэ жэлдэ Ехэ-Нугын, Субагтын хоёр колхозууд хамтаржа, томохон Сталинай нэрэмжэтэ колхоз болоhон юм. Томо колхозой полинууд дээрэ олон хүсэтэ трактор болон бусад техникэ хүдэлнэ. Артелиин үргэн уужам бэлшээриин газарнууд дээрэ 800 гаран hаамхай үнеэд, 16 гара мянган хонид бэлшэжэ ябадаг. Хонишод: бурят Ганжуров, ород Мостовской, мал адуулагшад П. Доржиев, Ч. Цоктоев болон бусад эрхим ажалаараа колхоз соогоо суурхадаг юм. Адууhа малайнгаа ашаг шэмые улам дээшэлүүлхын тула колхозой механизаторнууд мүнөө жэл 600 гектар газарта тэжээлэй үнэтэ ургамал — кукуруза тариба. Кукуруузашад гектар бүриhөө 300 центнерhээ бага бэшэ ногоон эшэ намаа хуряаха уялга абанхай. Нёдондонойхидо орходоо гектар бүриhөө 3—4 центнерээр ехэ ороохо тарянай ургаса абахын түлөө механизаторнууд оролдожо байна.

Ехэ-Нуга тосхон hүүлэй жэлнүүдтэ болбосон түхэлтэй, гоё hайхан боложо байна. Үнгэрhэн жэлдэ 20 гаран айл шэнэ гэртэ түбхинэжэ ороо. Үшөө 15 колхознигууд шэнэ гэртэ орохоёо бэлэдхэжэ байна. Гадна долоон жэлэй hургуули, сельпо, больница, почто гэхэ мэтын эмхи зургаанууд хүдэлнэ.

Эндэ дээдэ, дунда hургуулитай хүбүүд, басагад олон юм.

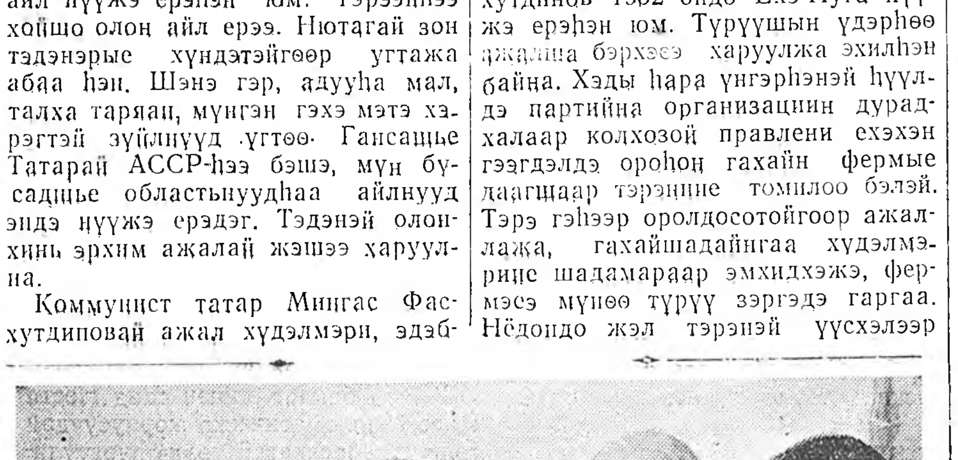
Россин гүрэнтэй Бурят ороной hайн дураараа нэгэдэhэнhээ хойшо 300 жэлэй ойн баярай hайндэр ойртожо байна. Арадуудай хани барисаанай hайндэрые Ехэ-Нугын колхозойхид ажалай амжалтаар угтаха гэжэ шиидэнхэй. Июлиин 1 хүрэтэр гүрэндэ hү, мяха тушааха хахад жэлэйнгээ уялгые үлүүлэн дүүргэхэ зорилго урдаа табяа. Үндэгэ тушааха жэлэйнгээ уялга сүм дүүргэхэ, нооhо тушааха түсэбөө 70 процент дүүргэхэ уялгатай.

Һайндэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрhэн мүрысөөндэ Харьяастайн фермын hаалишад hара хахадай туршада үнеэн бүриhөө 300 литр hү hааха гэhэн уялга абаад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Түрүү hаалишад Долгор Цыденова, Борис Цыденов май hарада үнеэн бүриhөө сүүдхэдээ 10—11 литр hү hаана. Харьяастайн фермэ нёдондонойхиhоо hү hаалиhа хамагhаа ехээр дээшэлүүлhэн юм. Мүн Ехэ-Нугын фермын түрүү hаалишан Минсура Нуртынова, Калининай фермын ород hаалишан Николай Овсянкин үдэр бүри hү ехээр hаадаг боложо байна.

Ород, бурят арадуудай 300 жэлэй алдарта ойн удха шанарые колхозник бүхэндэ hайнаар ойлгуулхын тулада колхозой партийна комитет, комплексно бригадануудай партийна организацинууд ниитэ-политическэ хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа байна. Энэ асуудалаар агитаторнуудай тусхай семинар үнгэргэгдөө. Ехэ-Нугын hаалиин фермэ дээрэ томилогдоhон агитатор Д. Г. Будажапов, М. Фасхутдинов, Харьяастайн фермэдэ коммунист Д. Цыбиков, Калининай фермэдэ—Н. Овсянкин, Субагтын фермэдэ—Р. Содномов болон бусад ойлгууламжын хүдэлмэри hайнаар ябуулна.

Колхозоймнай олон яhатанай эбтэй эетэй бүлэнэр агууехэ ород арадтай бурят арадай хуби заяагаа холбоhоной ойн баярай hайндэртэ ажалай бэлэг асархын түлөө тэмсэжэ байнхай.

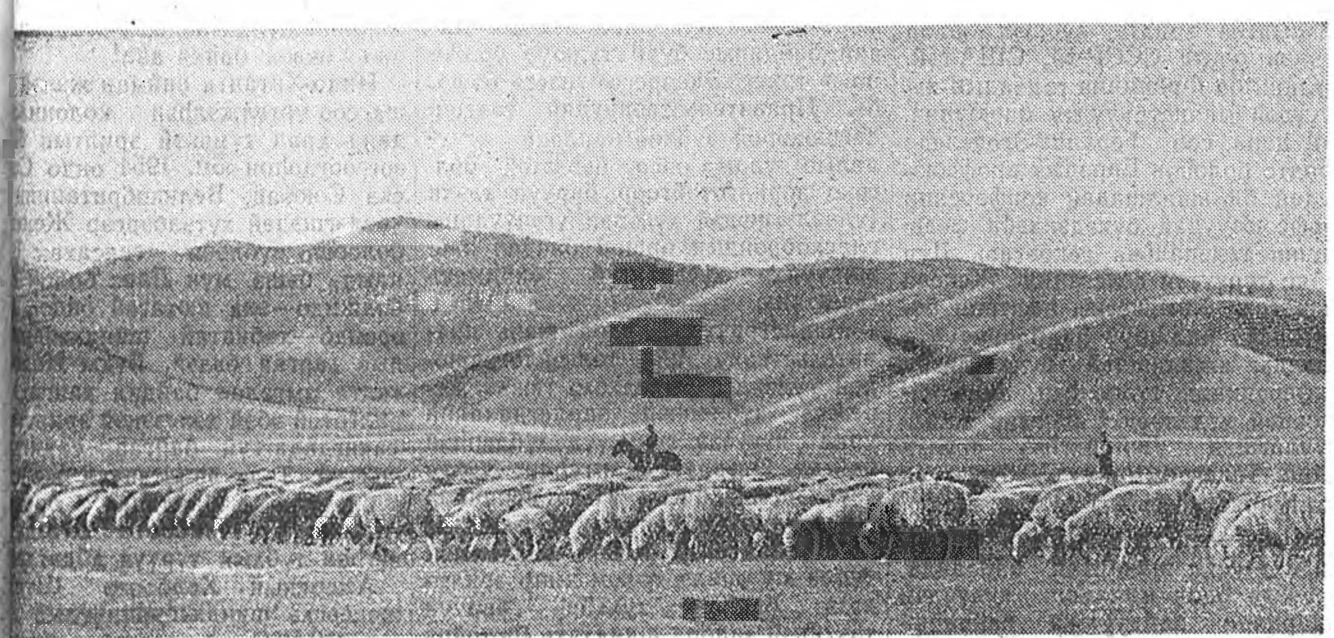
И. Осеев
колхозой партийна комитедэй секретарь.
Д. Болхоев
манай корр.

Гахайн фермые даагша коммунист Мингас Фасхутдинов (татар) суггаа хүдэлдэг колхознигуудайнгаа дунда хөөрэлдөө хажэ байна. **Зураг дээрэ:** (зүүн гарhаа) М. Фасхутдинов, Е. Баннова, Р. Нуртынова З. Абдуллина.

Хонидойнгоо ноohо хаhа сагтань эрхим шанартайгаар хайшалжа, гүрэндэ ноohо удалдаха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэе

* * *

Бичурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозой эрхим хонишон Жигмит Очировай отарын hүрэг хонид бэлщээридэ ябана.

И. Очировай фото.

Хонидоо зун үрэжүүлхэбди

...най колхоз ойрын жэлнүүдтэ ...ойнгоо тоос улам олошоруул- ...долоон жэлэйнгээ түсэбые 5— ...ээй турша дотор бэелүүлхэ зо- ...табинхай.

...ондо жэл отарымнай хонишод ...хэ хонин бүриhөө 135 хурьга, ...бүриhөө 4,160 килограмм ноо- ...шалhан юм. Мүнөө жэл бүри ...жалта туйлажа, 100 эхэ хо- ...бүриhөө 140 хурьга абаха, хо- ...нгоо толгой бүриhөө 5 кило- ... хүрэтэр ноohо хайшалха ...бди. Мүнөө отарымнай хонид ...адhаа амяарлагданхай. Үнгэр- ...екабрь, январь hара соо түрэ- ...ониднай аминдаа харууhалаг- ..., июнь hарын hүүл багаар үрэ- ...эдэхээр бэлдэгдэжэ, бэлшээ- ...йтай газараар адуулагдажа ... Тиимэ хониднай 400 толгой ...эдэмнай ноябрь hараhаа эхи- ...хурьгалжа захалха.

...арьhаа хойшо отарынгаа хо- ...100 толгой бүриhөө 82 хурь- ...абди. Жэлэй дүүрэтэр 400- ...өөн бэшэ хурьга абажа, уял- ...дүүргэхын хойноhоо оролдожо ...бди. Гадна хонидойнгоо ноо- ...удэрнүүдтэ хайшалжа эхил- ...й. Колхоздомнай ноohо хай- ...г агрегадууд тодхогдонхой.

...хэдэ мүнөө зун отарадамнай ...дэлмэри хэгдэхэ. Эдэ үдэр- ... хонидойнгоо хото хорёо сэ- ...жэ, убэлжэлгэдэ бэлдээд бай- ... hаяар дизенфекци хэгдэхэ ...ун хонишоднай өөhэдынгөө ... малдаа эдюулхэ убhэ тэжээ- ...элдэжэ абадаг. Байгша ондо ...оймнай правлени 70 гектар ...лан даалгажа үгөө. Тэрэнэй ...40 гаран гектар уhалагдаа. ...алан дээрэhээ убhэеэ өөhэ- ...абшажа, хуряажа абахабди. ... үедэ эдюулхээр ногоон тэ- ... хонидтомнай таригданхай.

...рымнай хонишод коммунисти- ...ажалай бригадын нэрэ соло- ...ртэхын түлөө тэмсэжэ байна.

Д. Намжилов,

...ухаршэбэрэй аймагай «Знамя Ленина» колхозой хонишон.

1000 хониной ноohон хайшалагдаа

Россин гүрэнтэй Бурят ороной hайн дураараа нэгэдэhээр 300 жэлэй түүхэтэ ойе ажалай ехэ бэлэгтэйгээр угтаха гэжэ эрмэлзэн, Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Нимаев, парторганизациинь секретарь нүхэр Будаев) хонидоо хайшалжа эхилбэ. Эндэ хоёр үдэрэй турша соо 1000-гаад хонин хайшалагдажа, 3000 гаран килограмм нарин, нарибтар ноohон абтаа. Эндэ нүхэр Бадмаевай хүтэлбэриллдэг агрегат hайнаар ажаллана. Эдэнэр үдэрэй 30—40 хони хайшалжа, ноohыень гээлтэ хоролтогүйгөөр шэгнэгшэдтэ тушаана.

Василий Ануфриевай харууhалдаг эрьенүүд хоёр үдэрэй турша соо хайшалагдажа, толгой бүриhөөнь дунда зэргээр 3 килограмм 600 грамм hайн шанартай ноohон абтаа. Радна Лубсановай харууhалдаг эрьенүүдhээ тус бүрнин 3 килограмм 200 грамм нарин, нарибтар ноohон хайшалагдаа.

Энэ колхозойхид гүрэндэ ноohо тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 26-да дүүргэхэ зорилго табинхай. hайндэр болотор бүхы хонидойнгоо ноohо хайшалжа дүүргэхэнь.

Энэ аймагай XXI партсъездын, Энгельсын нэрэмжэтэ колхозуудта хонидой ноohо хайшалжа эхилhээр хэды хонобо.

М. Мункожапов.

Ноohо тушааха түсэбөө болзорhоонь урид дүүргэхэнь

ТОРИ. **(Телефоноор абтаба).** Энэ аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Клочихин, парторганизациин секретарь нүхэр Сухарев) түүхэтэ hайндэрэй хүндэлэлдэ гүрэндөө ноohо тушааха хахад жэлэйнгээ түсэбые июниин 20 болотор дүүргэхэ зорилго табяад, эршэмтэйгээр ажаллажа байна. Колхозой гэшүүд тобир тарган ондо орohон хонидоо эртээнhээ хайшалжа эхилэнхэй. Мүнөө эндэ 1000 гаран хонидой ноohон хайшалагдаад байна. Ноohо хайшалалгада нүхэр Аксёновой хүтэлбэрилдэг 8 гэшүүнтэй агрегат үдэр бүри ажалаа түргэдхэжэ байдаг.

Тиихэдэ «Улаан Тори» колхозойхид (түрүүлэгшэнь нүхэр Бадмажапов, парторганизациинь секретарь нүхэр Тогтохоев) июниин 5-най үдэр хонидойнгоо ноohо хайшалжа эхилбэ. Эндэ зарим хонидhоо 3,5—4 килограмм хүрэтэр hайн шанартай ноohон абтана. Мүн аймагай бусадшье колхозууд ноohо хайшалалгада жэгдэрэн орохоёо байна.

В. Данилов,
«Торейский колхозник» газетын редактор.

Ажалаа hайнаар эмхидхээ

Кяхтын аймагай колхозууд болон совхозой отарануудта ноohо түүбэрилэн хайшалжа эхилбэ. Жэшээлхэдэ, «Красное знамя» колхоздо нэгэ үдэрэй турша соо 100-гаад хониной ноohон түүбэрилжэ хайшалагдаа. Мүн Кяхтын совхозой Киранай фермын отарада хонидой ноohон оньhон агрегадаар хайшалагдана. Энэ агрегадай начальник болгогдожо дүршэлтэй механизатор нүхэр Русанов томилогдонхой. Нүхэр Русанов түрүүшын үдэрhөө ажалаа hайнаар эмхидхэжэ, нэгэ үдэрэй туршада 400—500 хониной ноohо хайшална.

Аймагай бусадшье колхозууд июниин 10-hаа эхилжэ ноohо хайшалалгада жэгдэрэн орохо гээд бэлдэжэ байна. Ноohо хайшалха пунктнууд хаа хаанагүй түхеэрэгдэжэ байнхай.

Д. Болхоев, манай корр.

ГОЁ hАЙХАНААР ДУУЛАЖА hУРАЯЛ!

Парти, правительствын анхаралаар манай орон дотор Бүхэроссин хоорой бүлгэм тогтоогдонхой. Энэмнай композиторнууд, хормейстернүүд болон дирижернуудые, уран hайханай, профессиональна хоорой коллективүүдые, дуулаха дуратайшуулые нэгэдүүлhэн, хэдэн миллион хүнүүдэй хабаадалгатай олониитын организаци юм.

Хоорой бүлгэмэй гол зорилго юуб гэхэдэ, хоорто дуулалгын шадабарииие хүгжөөлгэдэ, үргэн олониитые уран hайханай талаар хүмүүжүүлгэдэ туhалха үүргэтэй.

Бүхэроссин хоорой бүлгэмэй эмхидхэлэй комитет манай эндэ байгуулагдаад, хоорто хабаадагшадай шадабари, мэргэжэлые улам дээшэлүүлхэ хэмжээ-ябуулга бэелүүлжэ байна. Мүнөө республикын бүхы аймагуудта хоорой бүлгэмүүд эмхидхэгдэжэ эхилэнхэй.

Хоорой бүлгэмүүд түбхын түрүүндэ юу хэхэ ёhотойб гэхэдэ, клуб, Культурын байшан, фабрика, завод дээдэ, дунда hургуули, предприяти болон эмхи зургаануудай дэргэдэ олон зоной хабаадалгатай хоорой коллективүүдые эмхидхэхэ зэргэтэй. Энэ талаар республикын эмхидхэлэй комитет эды тэды юумэ хэжэ байна.

Хоорой коллективүүд дуунай hайндэр, уран hайханай бүлгэмүүдэй харалга гэхэ мэтые үнгэргэлгэдэ туhалха, тэрээндэ хабаадалсаха, бурят композиторнуудай бэшэhэн хоорой дуунуудые, аха дүү арадуудай дуунуудые тарааха ёhотой юм.

Ургажа ябаа залуу үетэнэй уран бэлигые хүгжөөхэ зорилгоор республикын зарим hургуулинуудай нэгэдэхи—арбадахи классуудта-дуунай хэшээл хэгдэдэг болоо, хоорой кружогууд эмхидхэгдэжэ эхилээ. Эдээндэ хоорой бүлгэмүүд туhалха зэргэтэй. Гэбэшье олонхи hургуулинуудта хүгжэм шудалха хүдэлмэри үшөөл hулаар, эмхи багатайгаар ябуулагдана.

Энэ асуудалда республикын Гэгээрэлэй министерство анхаралаа табиха ёhотой. Хоорой бүлгэмэй гэшүүд hургуулинуудта туhалха, харин эмхидхэлэй комитет семинарнуудые зарлаха, дуу заадаг багшанарай, хоорой хүтэлбэрилэгшэдэй мэргэжэл дээшэлүүлхэ уялгатай байна.

Манай ороной культурна ажабайдалда хоорой искусство шухала hуури эзэлнэ. Город, тосхонуудта болоhон ехэ найр нааданда хоор ходо хабаададаг юм. Республика доторнай хоорой коллективүүд улам олон боложо, тэдэнэй мэргэжэл хараа байса дээшэлнэ. hаяхан аймагуудаар, республикын түб хотодо боложо үнгэрhэн уран hайханай харалга хоорой хүгжэжэ байhые харуулаа. ПВЗ-гэй Культурын ордоной коллективүүд хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй.

Партийна, советскэ, профсоюзай, комсомолой организацинуудай туhаламжаар, дуунда дуратай хэдэ мянган эдэбхитэдтэ түшэглэн, бүри олон хүниие хоорто хабаадуулжа, хоорой коллективүүдэй хүдэлмэриие улам hайжаруулха шухала.

И. Забельский,
Бүхэроссин хоорой бүлгэмэй Бурядтахи эмхидхэлэй комитедэй харюусалгата секретарь.

Искусствын, уран зохёолой ДЕКАДАДА БЭЛЭДХЭЛ

Поэт, оршуулагша

Он жэлнүүдэй ошохо бүри үндэhэн бурят литературамнай улам хүгжэжэ, томо томо зохёолнууд бэшэгдэжэ, шэнэ шэнэ нэрэнүүд бии боложо байна. hүүлэй арбаад жэлэй хугасаада уран бэлигтэй олохон залуу зохёолшод урган гараа. Гунга Чимитов тэдэнэй нэгэн болоно.

Энэ поэднай Мухаршэбэрэй аймагай «сэлгеэ сагаан Түгэнэ» нютагта 1926 оной «эртын намараар» түрэhэн юм.

Шэниисэ тарьяанай шууяан
доро ургааб,
Шиигтэй газараар гүйгөөб
нюсэгэн хүлөөрөө,
Бургааhан эмниг
моришье hургааб,
Бороогой уhашье
урадхуулааб
нүхэдөөрөө,—

гэжэ үхибүүн ябаhан тухайдаа өөрөө бэшээ hэн. Тэрэнэй 7-дохи класс дүүргээд байтарнь Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн эхилшоо. Багаhаа хойшо хүдэлжэ,ажалай дүйтэй болоhон Гунга hургууляа орхёод, колхоздоо хүдэлhэн байгаа.

Тэрэ хатуу жэлнүүдтэ үглөөнэй үүрhээ үдэшын харанхы болотор ажалладаг hэн. Нэлэнхы ехэ тарьяалангай дунда морин анзаhа «шэхэдээд» ябахадаа, ангама халуун үдэр уhа саhан болотороо убhэ сабшахадаа, шанга жабарта хасараа шэмхүүлэн, хашан сараар түлеэ шэрэжэ ябахадаашье, забhар олоод лэ ородой агууехэ зохёолшодой номуудые уншадаг, hэмээхэн өөрөөшье шүлэг холбоод үзэдэг бэлэй. Пушкинай, Лермонтовэй, Маршагай, Маяковскиин, Шолоховой зохёолнуудые түрэл хэлэн дээрээ оршуулжа, бурят арадтаа бэлэглэхэ гэhэн бодол залуу хүбүүнэй толгойдо аяар тиихэдэ түрэhэншье байжа магад, хэн мэдэхэб! Дайнай дүүрэмсээр Түгэнын хүбүүн Улан-Үдын хүгжэмэй училищида абтаба. Тэндэ hураха үедөө зохёохо, оршуулха түрүүшын туршалгануудые хэжэ эхилhэн юм.

Оршуулга хэхэ гээшэ хүндэшье, харюусалгатайшье хэрэг. Оршуулагша хүн үндэhэн хэлээ өөрын табан хурган мэтээр мэдэхэhээ гадна, ород хэлэнэй онсо шэнжэ, нугалбари, зонойнь зан абари, заншалнуудые мүн лэ мэдэхэ зэргэтэй бшуу. Зарим нэгэн хүн оршуулагшадай ажалые сэгнэдэггүй, «ород—бурят словарьтайл» hаа, хэрэг бүтэхэ даа гэжэ hанадаг. Энэнь тон буруу. hаяшаг Гунга Чимитовэй оршуулhан «Хүнэй хуби заяан» гэжэ М. Шолоховой рассказые ород оригиналтайнь нарииhаар зэргэсүүлжэ харабал, дээрэ хэлээшэдэ этигэмээр байха. Нүхэр Чимитов оршуулгын онол оншые олонхой юм. Хүгжэмэй училищи дүүргэмсээрээ республикын радио дамжуулдаг комитедтэ хүдэлhэн байна. Тиихэдэ шэнэ оршуулганууд, ульгам хурса шүлэгүүд газетын хуудаhануудта, залуушуулай номууд соо толилогдодог, эфирээр дамжуулагдадаг байгаа.

1951 ондо Гунга Чимитов Москва ошожо, Горькиин нэрэмжэтэ литературна институтда hураад, 1956 ондо тэрэнээ дүүргэжэ ерээ бэлэй. Г. Чимитовэй оршуулhан Пушкинай, Гоголиин, Чуковскиин, Шолоховой, Маршагай, Носовой, Бартогой томо томо зохёолнуудые бурят уншагшад хүндэтэйгөөр угтаhан байха.

Москваhаа ерэhээр Гунга Гомбоевич «Байгалай толон» журналда ажаллана. Журналайнгаа байшангай дүрбэн хана хараад hуудаггүй, хүдөө гаража, арад зонтоёо хөөрэлдэдэг, хэжэ байhан ажалтайнь танилсадаг зантай юм.

«Манай колхозой үхибүүд» гэhэн шүлэгүүдэйнь ном 1955 ондо, «Сэлгеэ сагаан Түгэнэмни» гэжэ согсолборинь 1958 ондо Бурядай номой хэблэлдэ гараhан байна. hаяар «Сэсэгхэнэй бэлэг» гэhэн хүүгэдэй ном хэблэгдэхэнь. Залуу поэдэй хүүгэдтэ зорюулhан шүлэгүүдынь ойлгосотой, удхаараа, формоороошье таарууханууд, хүмүүжүүлхы удха шанартай байдаг.

Гунга Гомбоевич Чимитов халуун зүрхэнэйнгөө ульhа, бэлиг шадабаряа түрэл бурят литературынгаа хүгжэлтэдэ зорюулна. Саашадаа шэнэ оршуулгануудые хэжэ, ород арадай литературатай нютагаархинаа бүри үргэнөөр танилсуулха, удха түгэлдэр шүлэг, рассказуудые бэшэхэ бээ гэжэ найдагдана.

С. Цырендоржиев.

hайн сэгнэлтэдэ хүртэнэ

Зооветинститутнай хүдөө ажахын дээдэ эрдэмтэй мэргэжэлтэдые бэлдэжэ, Бурят ороной колхозууд, совхозуудта, хүршэ область болон республиканүүдтэ эльгээдэг юм.

Мүнөө институтдай бүхы группанүүдтэ шалгалта боложо байна. Агрономическа факультедэй 122-дохи группынхид (2-дохи курсын) механизаци, политэкономи болон метереологёор шалгалта барья. Студентнэрэй олонхинь hуралсалайнгаа программа hайнаар шудалhанаа харуулба. М. Бакиров, Л. Мужикбаев . В. Панова, С. Рыкова, А. Шишмарева, Ч. Дымчиков гэгшэд «5» сэгнэлтэнүүдые абаа.

Технологическа факультедэй IV-дэхи курсын студентнэр Н. Качин, А. Черных, А. Шодонов гэгшэд шалгалтаяа hайнаар үгэбэ.

Н. Дамбаев.

Гээгдэлhээ гэрэлтэ байдалда ерэhэн зам

...дуудай хани барисаанай ехэ ...эрые мүнөө угтажа байхадаа, ... арадайнгаа дабажа гараhан ... эрьен харалтай болоно. Ок... революциин урда тээ Бу... ронойнгой бүхы талааараа ...гээгдэнги заха хизаар бай... ...нь бүгэдэндэ мэдээжэ. Манай ...й жэшээ дээрэhээ энээнииe ...ойлон элирүүлжэ болоно. ... нютаг соогоошье манай ай... ...үри гээгдэнги газарынь бай... ...м. Хүнэй хүлөө табяагүй, ...хүртөөгүй зэрлиг дайда бай... ...эшэ. Мүнөө Городок городой ... газар эгээл иимэ байгаа. ...уеын бурядай ажахы гээг... ... аргаар эрхилэгдэдэг hэн. ... хүн зоной ажамидаржа ... мал ажалынь сагай ула..., тэнгэриhээ бүримүhэн дул...аг байhан юм. Тарьяа, хар... тариха гээшые эндэхид ог...дэггүй hэн. Соёл культу... ...медицинын эмхи зургаанууд ...үй юм. Эдээнэй орондо ...150 ламанартай 4 церковь, 2 ...байгаа.

...ехэ Октябриин революциин ... бурят арад сүлөөтэ hайхан ...тай, гүрэн түрэтэй болоhон ...Октябриин революциин hүү... ...бурят ороной экономико хүг... ... найдамтай замда ороhон, ...маягаараа национальна, уд... ...социалистическэ культурань ...эхилhэн байха юм. Энээн...тта, манай аймаг танигдаша... ... хубилаа, республика дото... ... промышленностьтай аймаг ... Үнгэтэ металлай, шулуу ...ай, модоной, мүн нютагай промышленность байгуулагдаад, хүгжэжэ байдаг. Совет арадай, хүдэлмэришэн ангиин туhаламжын ашаар Зэдын вольфрамо-молибденэй комбинат бии болоhон юм. Горнягуудай Городок город, хүдэлмэришэнэй тосхонууд Баянгол, Холтосон, Инкур гэдэгүүд байгуулагдаhан байна.

Энэ долоон жэл соо байгаалиин баялигые бэдэрэн олоhоной ашаар Зэдын комбинат, нютагай промышленность улам хүгжөөгдэхэ. Хүндэ хүдэлмэриие үргэлжэ дээрэнь оньhожоруулха, технологи нарижуулан hайжаруулха, автоматизаци нэбтэрүүлхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Ухаалан зохёохо дурадхалнуудые үйлэдбэридэ нэбтэрүүлhэнэй ашаар жэлэй эсэс болотор 3 миллион түхэриг арьбалагдаха. Энэ комбинадта элдэб олон яhатан—ородууд, хитадууд, украинууд, бурядууд ажалладаг. Эдэнэй дунда ажалаараа суурхаhан түрүүшүүл олон. РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат горняк Шульгинэй, «Северное поле» шахтын начальник Дашиевай, ЦЭС-эй директор Савельев болон бусадай ажалаар омогорхонобди.

Аймагай хүдөө ажахы үндэhөөрөө хубилаа. Аймагай арбан колхоздо хэдэн зуун трактор, комбайн, автомашина болон бусад оньhон техникэ бии. Заhабарилгын-техническэ станци колхозуудай машина, техникэ заhадаг. Мүнөө жэлдэ аймагай 6 колхоз бултадаа электричествотэй болохо, тиихэдэ 1962 ондо бүхы колхозуудтамнай Ильичын лампочканууд яларжа байха.

Манай аймагай хүдөө ажахын гол hалбари болохо мал ажал хурдан түргэнөөр хүгжэн дэбжэнэ. Колхозуудай эбэртэ малай, хонидой, гахайн үүлтэр hайжаруулха талаар ехэ хүдэлмэри ябуулагдана. Малые искусственна аргаар үрэжүүлхэ гүрэнэй станци аймагтамнай бии болонхой. 1960 онhоо бүхы колхозуудай мал искусственна аргаар үрэжүүлэгдэдэг болохо, тиигэжэ ойрын жэлдэ малай үүлтэр hайжарха юм. Ниитын малые типовой байрануудаар хангаха хүдэлмэри ябуулагдана. Малай фермэнүүдтэ ажал ехэтэй хүдэлмэри оньhожоруулагдажа байна. Мал ажал түрүү аргаар эрхилдэг болоhоной ашаар малай ашаг шэмэ дээшэлнэ. Иигэжэ мяхан, hүн, ноohон, үндэгэн гүрэндэ ехээр тушаагдадаг болоо. Жэшээнь, 1953 онтой сасуулхада, 1958 ондо аймагай колхозууд мяха 180 процент, hү—280, ноohо—179 процент ехээр абадаг болоhон байна. Шэнэ долоон жэлэй түрүүшын 1959 ондо аймагай колхозууд 1855 тонно мяха абаха, энэнь нёдондонойхиhоо 75 процентээр ехэ болоно. Энээнэй 1485 тонно мяханиинь гүрэндэ тушаагдаха. Мяха ехээр абахатаяа хамта колхозуудай бүхы түрэлэй малай тоо толгой олоширхо. Жэшээнь, эбэртэ бодо малай, хонид, адуун, гахай, шубуудай тоо олоширхо юм. Бүхы колхозуудта туулайн фермэ байгуулагдаха.

Мяха ехээр абадаг болохотоёо хамта бүхы малай тоо толгой олошоруулха гээшэ тиимэ бэлэн хэрэг бэшэ. Гэбэшье аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд партиин XXI съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдээр урмашан, хани барисаанай ехэ hайндэрые ажалай амжалтаар угтахые эрмэлзэжэ, урдаа табигдаhан зорилгые бодотоор бэелүүлхын түлөө тэмсэжэ байна. Манай аймаг гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые майн 25-да 145 процент дүүргээ. Тиихэдэ «Байкал» колхоз—210, «Дружба», «Победа»—187, «Коммунизм»—145 процент дүүргээ. Алдарта hайндэр болотор аймагай бүхы колхозууд hү, ноohо, үндэгэ гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэхэ юм.

Манай аймаг мяханай мал үсхэбэрилхэ эрхэ байдал hайнтай байhан дээрэhээ иимэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Аймагай бүхы колхозуудта мяханай мал үсхэбэрилхэ гүүртэ, отаранууд эмхидхэгдэнхэй. Энэ жэлдэ манай колхозууд иимэ малай тоо 3 мянга, удаадахи 2—3 жэлэй туршa соо 5500—6000 болгохоор хараална. Нэгэ үнеэндэ хоёр тугал хүхүүлжэ тэжээхэ үүсхэл гаргаhан «40 лет Октября» колхозой үнэтэ үүсхэл халуунаар дэмжэгдээ. «Коммунизм», «Дружба», «Родина» колхозууд мяхалиг мал үсхэбэрилхын тулада hарлагуудай шуhые нютагай үүлтэрэй үнеэдэй шуhантай холихо юм. Аймагай хүдөө ажахын инспекциин главна зоотехник нүхэр Мухинов түрүүшынхэе энэ хүдэлмэри ябуулжа байна. Нютагай үүлтэрэй үнеэдые hарлаг бухануудта табина. Бэлшээридэ адуулжа, 3—4-тэй болоторнь сарнуудые томо болгоод, шахажа таргалуулха гэhэн үүсхэл ехэ hайшаалтай. Дундаhаа дээшэ шадалтай малнуудые гүрэндэ худалдаха гурим колхоз бүхэндэ заншаhан байна.

Иигэжэ хүдөө ажахыгаа түрүү аргаар эрхилдэг болоходоо манай аймаг химда сэнтэй үхэрэй мяха ехээр абадаг болохо юм. Долоон жэлэй эсэстэ манай аймаг 28 мянган үхэртэй, 45 мянган хонитой болохо. Иигээд байхадаа таримал ургамалнуудаа ажахынгаа эрилтэдэ таарулан хубилгахабди. Аймагнай малай тэжээл болохо ургамалнуудые ехээр таридажа, өөhэдыгөө хангадаг, гүрэндэ тарьяа ехээр тушаадаг болохо байна.

Аймагай арад зоной соёл культура урган hалбараа. Революциин урда тээ манай эндэ нэгэшье hургуули үгы байгаа hаа, мүнөө 7 дунда, үдэшын 4 дунда hургуули, долоон жэлэй 6, 21 эхин hургуули, барилгын училищи бии юм. Эдэ hургуулинуудта 6 мянга шахуу hурагшад hурана. Дээдэ, тусхай дунда эрдэмтэй мянга гаран мэргэжэлтэд, тэрэ тоодо 540 инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын 40 мэргэжэлтэд, 400 медицинын хүдэлмэрилэгшэд, 332 багшанар аймагтамнай хүдэлжэ байна. Соёл культурын эмхи зургаанууд аймаг дотор олон болонхой. Культурын 2 байшан, 13 библиотекэ бии. Колхоз бүхэндэ клуб, культбазанууд, улаан булангууд бии. «40 лет Октября», «Родина» колхозууд хани барисаанай hайндэр болотор 250 hууритай типовой клуб барижа дүүргэхэ. Культурын байшангуудта, колхозуудай клубуудта уран hайханай кружогууд хүдэлжэ байдаг. Манай аймагай уран hайханай самодеятельность республика дотороо түрүү hуури эзэлдэг байна.

Бурят арадай гээгдэнги харанхы байдал, үбшэн зоболон орогүй үгы болонхой, 46 медицинскэ эмхи зургаанууд, хэдэн аптекэ аймаг дотор хүдэлжэ байдаг. Хэдэн зуун медицинын хүдэлмэрилэгшэд (тэдэнэй хахадынь бурят) аймагай ажалшадай элүүр энхые сахижа байдаг.

Урданай нүүдэл тулюур байдал hалан hалаа. Бүхы колхозууд таарамжатай зохид центрнүүдтэй болонхой. Хүдөөгэй ажалшад электричествотэй, радиотой болонхой, ном, газетэ уншажа байдаг.

Шэнэ долоон жэлэй түрүүшын жэлдэ аймагай ажалшад бүхы арга боломжонуудаа хүсэдөөр хэрэглэжэ, промышленность болон хүдөө ажахыгаа хүгжөөн дэбжээхын тулада тэмсэжэ байна. Россин гүрэнтэй Бурят ороной hайн дураараа нэгэдэhэнhээ хойшо 300 жэлэй ойе аймагай ажалшад хахад жэлэйнгээ түсэбые дүүргэжэ угтахаар зоригжонхой.

Зэдын комбинадай хүдэлмэришэд партиин ЦК-гэй июниин Пленумые угтуулан дээшэлүүлэгдэhэн уялга абаа. Вольфрам абаха хахад жэлэйнгээ түсэб 104, молибден—106, вольфрам болбосоруулха хахад жэлэйнгээ түсэбые 103, молибден болбосоруулха түсэбые—105 процент дүүргэхэ уялгатай.

Аймагай хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд гүрэндэ мяха худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые 150 процент, hү—100, ноohо—105, үндэгэ—105 процент дүүргэжэ, энэ ехэ hайндэрые угтаха юм.

Промышленность, хүдөө ажахы хүгжөөлгэдэ дутагдал үшөөл бии. Аймагай партийна, советскэ организацинууд бии байhан арга боломжоёо хэрэглэн арадуудай хани барисаанай ехэ hайндэрые ажалай амжалтаар угтахын түлөө тэмсэнэ.

Д. ОШОРОВ,
Закаменай аймсоведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ.

Шухала захилнуудые бүтээлсэнэ

Улан-Удын «Механлит» заводой хүдэлмэришэд, инженернүүд, технигүүд болон алба хаагшад республикын һайндэрые ажалай амжалтаар угтахаар зоригжонхой. Эдэ үдэрнүүдтэ манай заводойхид эршэ зоригтойгоор ажаллажа, май һарынгаа түсэбые болзорһоонь урид дүүргээд, саашадаа бүри һайнаар ажаллаха гэжэ шиидэбэ.

Энээнһээ гадна, хүдэлмэришэд заводойнгоо газаагуур модо тарижа, болбосон түхэлтэй болгожо байна. Тиихэдэ түсэбһөө гадуур элдэб янзын захилнуудые бүтээнэбди. Жэшээнь, манай хүдэлмэришэд Россин гүрэнтэй Бурят ороной нэгэдэһээр 300 жэлэй ойдо зорюулагдаһан промышленна выставкын аркые городой амаралтын парк соо бодхоожо байнхай. Энэ харюусалгатай захилые нүхэр Белоусай хүтэлбэриилдэг бригадынхид бүтээнэ. Аркын проектые заводой эрхим ухаалан зохёошодой нэгэн—Василий Иванович Колбин зохёогоо.

— Иван Петрович, хэзээ энэ захилаа дүүргэхэтнайб?— гэжэ асуухада, нүхэр Белоус иигэжэ харюусаа:

— Болзоройнгоо ёһоор июниин хорёодоор дүүргэхэ ёһотой байгаабди, тиигэбэшье бүтээһэн аркануудаа тоолоходомнай, июниин 10—12-то дүүргэхээр байнабди,— гэбэ.

Эдэнэр 10 арка хэхэ ёһотой аад, долоое бүтээгээд байна. Гадна эдэнэр үхибүүдэй наадаха 4 качель хэхэ юм.

Зураг дээрэ: (зүүн гарһаа) коммунистическэ ажалай бригадын хүндэтэ нэрэ зэргын түлөө тэмсэжэ байгаа бригадын бригадир И. Белоус, бригадын гэшүүд В. Ключерев, А. Михайлов, В. Колбин бүтээһэн аркынгаа дэргэдэ байна.

А. Алексеев,

ЭНЭЭНИИЕ МЭДЭХЭ ГҮТ?

☆ В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Москвагай библиотекэ дэлхэй дээрэхи эгээн ехэ библиотекэдэ тоологдодог байна. Эндэ 12 миллион хэһэг элдэб ном бии юм. Индиин Амритсар гэжэ городто байдаг библиотекэ дэлхэй дээрэ эгээн бага библиотекэ гэжэ тоологдодог. Тэрэнэй алтаар, зэдээр гоёон шэмэглэгдэһэн байшан соо нангин тоотой нэгэл ном хадагалагдана.

☆ Хитад хэлэн (Пекинэй диалект) дэлхэй дээрэ эгээн ехээр тараһан хэлэн гэжэ тоологдодог юм. Энэ хэлээр 450 миллион хүн хөөрэлдэдэг. Англи хэлээр 235 миллион хүн, ород хэлээр 200 миллион хүн, хинди, урду хэлэнүүдээр тус бүридөө 150 миллион хүн, испан хэлээр 140 миллион хүн хөөрэлдэнэ.

☆ Нэгэ дуһал уһан 0,05—0,06 грамм, сайн халбага соохи уһан — 3,0—4,0 грамм, столовын халбага соохи уһан—12—15 грамм болодог байна.

ХАНДАГАЙН ЛЕСПРОМХОЗДО

УЯЛГАЯА ДҮҮРГЭХЭНЬ ЛАБТАЙ

Леспромхозой ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд республикынгаа ойн баярые эрхимээр угтаха уялга абаһан юм. Эдэнэр хахад жэлэйнгээ эд бараанай эрьесын түсэбые июниин 25-да дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 100 мянган түхэригэй эдеэ хоолой, эд бараанай зүйл худалдахаар хараалһан байгаа. ОРС-ынхид май һарын дүнгөөр 60 мянган түхэригэй эд бараа түсэбһөө гадуур ажалшадта худалдаба. Магазинуудые даагшанар Л. К. Куклина, Е. М. Соколова, Р. П. Видутова, А. И. Зубакина гэгшэд илангаяа һайнаар ажаллана.

9100 ҮНДЭГЭ ХУДАЛДАБА

Хандагай, Наран тосхонуудта ажаһуудаг леспромхозой хүдэлмэришэд, алба хаагшад хубиингаа ажахыһаа үлүү гараһан һү, тоһо, мяха, үндэгэ гүрэндэ худалдаха үүсхэл гаргаһан юм. Тэдэнэр һүүлэй хэдэн үдэрэй туршада 9100 гаран үндэгэ суглуулжа тушааба. Аймсоведэй депутат, акушеркэ нүхэр Трифонова—410, ОРС-ын хүдэлмэрилэгшэд Федоркина, Бурдуковская тус бүридөө 315, наймаашан Горбунова, гэрэй эзэн эхэнэр Павлова гэгшэд 150—190 үндэгэ тушаагаа. Тэрэшэлэн эндэхи ажалшад тоһо тушаахаар бэлдэжэ байна.

Г. Ямпилов.

Ухэршэ-дуушан

Шэнэ жэлэй эхиндэ театрын байшангай түхэлтэйгөөр баригдаһан уужам, гоё клубай тэг дунда шэмэг зүүдхэлнүүдээ һайрхан, үндэр гэгшын ёлко үнгын галаар яларжа, толоржо һуугаа бэлэй.

Шэнэ жэлэй һайндэрые үнгэргэхэ комиссиин түрүүлэгшэ Ц. Г. Гончиков «Эрхим дуушанай шанда хүртэхын түлөө» конкурс соносхоо һэн. Хүлэй гүүртын һаалишад: «манай үхэршэн дуулахоо!...» гэлдэн, нэгэн дуугаар дарья табилдаба.

—Дулма Сандаковна, нээрээшье, нэгэ дуугаа дуулагтыл даа,—гэжэ нүхэр Гончиков дурадхаад,—Хүлэй гүүртын үхэршэн Дулма Сандакова өөрынгөө дуу дуулахань,—гэбэ.

Ташарайгүйшэг, набтар бэетэй, нара һалхинда хүрилһэн шарайтай, табияа шахаһан эхэнэр урагшаа гараад, ёлкын ойро зогсобо. Нэгэ удаа дороһоо амяа абаад, хонгёо хоолойгоор:

> Артельхэн «Победээ» ошодог
> Асатай харгыень заажа үгыт.
> Алагхан һүрэгөө адуулхым
> Атархан ногооень заажа үгыт.
> Колхозхон «Победээ» ошодог
> Холбоохон харгыень заажа
> үгыт.
> Хотогорхон һүрэгөө адуулхым
> Холболжотой газарынь заажа
> үгыт,—

гэжэ дууламсаарнь, зал соо һуугшад нэрьесэ альга ташалдан «һайхан! һайхан!» гэжэ хашхаралдаа бэлэй. «Эрхим дуушанай» шан Дулма Сандаковада үгтөө һэн. Иимэ ушар Яруунын аймагай «Победа» колхоздо үнгэрэгшэ жэлдэ болоһон юм.

Нүхэр Сандакова хорёод шахуу жэлдэ үхэр адуулха зуураа, үбэлэй шэмэрүүн жабарташье, хабар, намарай хагсуудашье, зунай аяма халуундашье дуугаа дуулажал ябадаг. Хэдынэйшье сагта бэлшээриин һайниие шэлэжэ, үхэр малаа тобир тарган байлгахын тула үнэн зүрхэнһөө оролдодог байха. Хээрэ газаа мал адуулжа ябахадаа, хэды олон дуу зохёожо дууладаг гээшэб!

Согтой солгёоншье, даруу, гунигтайшье аялгануудайнь долгиие Хүлэй майла гү, али Маарагтын тала һайсал шагнаһан байха. Ажалай симфониин авторнуудай нэгэн энэ гэхэдэ болохол даа. Хаанта засагай байха сагта Дулма басаган хоолойгоо арайхан тэжээдэг аад, харин Агуухэ Октябрьһаа хойшо уужам, һаруул байшан соо ажаһуудаг, шэнэ байдалайнгаа эзэн болонхой.

Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһэнһээ хойшо 300 жэлэй ойе угтуулан, энэ юрын ажалша эхэнэр малайнгаа шэгнүүрые улам бүри дээшэлүүлхээр зоринхой. **Ц. Дондогойн.**

Сагай уларил

Гидрометбюрогой мэдээсэһэнэй ёһоор, мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха. Урда аймагуудта ойро зуура сахилгаатай бороо орохо. Зүүн тээһээ һулаханаар һалхилха. Улан-Удэ городто 22—24 градус дулаан болохо юм.

Июниин 10—11-дэ республика доторнай үүлэтэйшэг байха. Зарим газарта ойро зуура сахилгаатай бороо орохо. Зүг бүхэнһөө һалхилха. Һүниндөө 5—10 градус, үдэртөө 22—27 градус дулаан болохо байна.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Швейцариин энэ город худар дэлхэйн бүхы оронуудай олониитын түлөөлэгшэдэй ерэжэл байһан тухайда Женевэһээ мэдээсэнэ. Үнэн сэхэ бодолтой олон мянган хүнүүдэй эльгээһэн эдэ делегацинууд өөһэдынгөө эрилтэ, зүбшэл болон хүсэлэнгүүдые СССР-эй, США-гэй, Англиин ба Францийн гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдтэ барюулна. Май һара соо Герлице-Згоделеце городто болоһон Европын профсоюзуудай ба ажалшадай конференци Профсоюзуудай бүхэдэлхэйн федерациин генеральна секретарь Луи Сайян түрүүтэй делегациие Женева эльгээгээ. Химическэ, нефтиин болон бусад адлишуу һалбаринуудта хүдэлдэг ажалшадай бүхэдэлхэйн конференциин түлөөлһэн, хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй найман ажалябуулагшад Лейпцигһээ ерэһэн байна. Телеграммануud, бэшэгүүд таһалгаряагүй ерэжэ үргэлжэлһөөр.

Эдэ бүгэдэнь Женевэдэхи зүблөөнэй ехэ удха шанартай байһанай, тэрээндэ олон миллион хүнүүдэй анхаралаа хандуулжа байһанай гэршэ болоно. Эдэнэр бултадаа нэгэн адли эрилтэнүүдые табидаг байха юм. «Хүйтэн дайн» хүн түрэлтэндэ тон хашартай болоо. Хүн зон иимэ сошордуу, тээлмэрдүүгээр ажаһууха дурагүй, тиимэһээ уласхоорондын байдал зөөлэрүүлжэ, эб найрамдал бэхижүүлхээр үндэһэн хубилалта хэхые эринэ. Эдэ эрилтэнүүдтэнь женевскэ зүблөөн ямараар харюусанаб?

Буржуазна хархис хэблэлэй мэдэрһэнэй ёһоор, баруун гүрэнүүд өөһэдынгөө «комплексно түсэб» гэдэгые һүүлэй үдэрнүүдтэ дурдахаяа болёод, Берлиндэ хабаатай тодорхой асуудал зүбшэн хэлсэхээр зүбшөөлөө үгэхэ баатай болонхой байна. Энэ шухала асуудалые зүбшэн хэлсэхэ хэрэгтэ ямар нэгэн хубилалтын болоһон тухай хэлэхэнь бэрхэтэй, гэбэшье Европын центртэхи оршон байдалые һайжаруулха гэһэн тодорхой асуудалаар хэлсээнэй хэгдэжэ эхилһэниинь арсалтагүй. Энээн тухайда итальянска «Унита» газетэ иигэжэ тэмдэглэнэ: өөһэдынгөө «комплексно түсэбые» баруун гүрэнүүд бүтэхэгүй гэжэ мэдэрһэн бололтой. Баруун Германиин «Франка-Фуртер Альгемейне» газетэшье «бүтэмжэтэй хэлсээ хэхэ арга боломжо нэгэ бага нэмээ» гэжэ бэшэнэ.

Гэхэ зуура, баруун тээхи политическэ ажал-ябуулагшад бүтэхэгүй ультиматум табилгаһаа арсаха ушартай болобошье, уласхоорондын түгшүүрилтэй шанга байдалые усадхаха замаар үгээ ойлголсохо гэжэ үнэнхэһээ үшөөл оролдоногүй. Берлинэй асуудалаар баруун гүрэнүүдэй оруулһан дурадхалнууд амжалтатайгаар хэлсээ хэхэ эшэ үндэһэн болохоор бэшэ байна. Аденауэрай зонхилолго доро Германиие нэгэдхэхэ, эзэмдэлгын ёһо гуримые бүхы Берлиндэ абхуулха гэһэн түсэбүүд уласхоорондын түгшүүрилтэй шанга байдалые тэрэ хэбээрнь үлөөхэ, бүри һужэрөөхэ гэжэ баруун тээхи зарим бүлэгүүдэй хүсэдэг байһые гэршэлнэ.

Иимэ һэдэлгэ Баруун Германиин, Франциин хараа бодолһоо илангаяа эли тодоор харагдана. Францида недели бүри гарадаг «Экспресс» газетэ энэ ушар тухай дурдаад, «де Голль ба Женева» гэһэн статья соогоо һаяхан иигэжэ бэшэһэн байна: Франциин зарим хүнүүд уласхоорондын түгшүүрилтэй шанга байдалые үлөөхэ гэжэ оролдоно, иимэ хараа бодол хуули засагаа бэхижүүлхэдэнь хэрэгтэй бшуу. «Тиимэл ушарһаа Франциин министрын толгойлһон франко-германска делегаци ямаршье дурадхал оруулнагүй, тон өөдэгүйхэн байдалда оронхой. «Хүйтэн дайе» һужэрөөхэ гэһэн алибаа һэдэлгэ манай байдалые бүри тулюур болгоно...» гэжэ «Экспресс» газетэ бэшэбэ. Правительствонуудай толгойлогшонорой зүблөө зарлаха асуудалые улам орёо бэрхэтэй болгохо зорилготойгоор баруун тээхи түлөөлэгшэдэй хэлэһэн үгэнүүдшье уласхоорондын оршон байдал һайжаруулха хүсэлэнгүй байһыень гэршэлнэ.

Министрнүүдэй, удаа тээнь правительствонуудай толгойлогшонорой уулзалга эмхидхэхэ гэжэ женевскэ зүблөөнэй зарлагдахаһаа урид агуухэ гүрэнүүд зүблэрһэн байгаа. Энээнээ «мартаһан» хэбэр үзүүлэн, англиийска «Ньюс кроникл» газетэ иигэжэ бэшэнэ: «Эгээн дээдэ тушаалтанай зүблөө зарлалгын түлөө юу эрихэ, сохом ямар эрилтэ хэхэ байһан тухайда баруун тээхинэй заабол шиидхэхэ ёһотойнь дамжаггүй.

Иимэ наймаанай үгэ хүүр, хараа бодол баримталдагынь тон гайхалтай, энеэдэтэйшье байна! «Хүйтэн дайе зогсоожо, амгалан тайбан ажаһууха, ямаршье заналтагүйгөөр, дайн сэрэгэй хорото аашануудые гаргангүйгөөр байха гэжэ баруун гүрэнүүдэй зүбшөөлөө үгэһэнэйнь түлөө Советскэ Союз, бусад эб найрамдалта гүрэнүүд ямар нэгэн түлөөһэ үгэхэ, буулта хэхэ «уялгатай» гэһэншүүгээр ойгодог һанал бодол хаанаһаа гарана гээшэб? Дипломатиин түүхэһээ харахада, илагдаһан гү, али эгээн һула талань «түлөөһэ» үгэдэг байха юм. Харин угаа ехээр урган дэбжэжэ, хүсэ шадалаа хүгжөөн бадаруулжа байһан социалистическэ лагерь ямаршье заналтаһаа айнагүй. Эб эетэй байха гэдэг энэ лагериин хүсэл эрмэлзэлгэнь тэрэнэй һула байһанһаа эшэ үндэһэтэй бэшэ юм. Никита Сергеевич Хрущев Тиранада үгэ хэлэхэ зуураа, иигэжэ мэдүүлээ: Советскэ Союз, Албани болон бусад бүхы социалистическэ оронууд Дундада далайн оршондо амгалан байдалай зоно, атомна зэбсэгһээ сүлөөрһэн зоно тогтоохые ехэтэ хүсэнэ, теэд НАТО-до хабаатай гүрэнүүдэй Грецидэ, Италида, Турцида ракетно-атомна түхеэрэлгэнүүдээ тодхохо болоо һаань, тэдэ оронуудта харюугай аюул саг дары тохёолдохол байха.

***

Гэхэ зуура Европын центртэ, дэлхэйн бүмбэрсэгэй ондоошье нютануудта амгалан байдал улам бэхижүүлхэ гэжэ Советскэ Союзнай женевскэ зүблөөн дээрэ ехэхэн оролдолго гаргана, гаргахашье байха. Теэд баруун тээхи зарим политигуудай хэды ехээр хүсөөшье һаань, энэ оролдолгынгоо түлөө ямаршье «түлөөһэ» үгэхэгүйл байха.

Азиин хоёр захада мүнөө боложо байһан хоёр событи баруун тээхинэй политикые, тэрэнэйнь ямаршье үрэгүй байһые эли тодоор гэршэлэн харуулна.

1954 ондо агуухэ гүрэнүүдэй женевскэ хэлсээгээр болюулагдаһан граждан дайн гадаадын, түбхын түрүүндэ американска империалистнуудай тухиралгаар аяар холын Индо-Хитадта, Лаос гэжэ багахан гүрэн дотор дахинаа эхилбэ. Бүри һая болотор колонизаторнуудай засаг доро байһан ондоо нэгэ багахан гүрэн—Ирак экономическа ба сэрэгэй дулдыданги байдалай һүүлшын гэнжэнүүдые таһара татан, мултаранхай. Лаостохи хорото аашанууд бэшэ, харин республиканска Ирагай сүлөөтэ ябуулганууд лэ бэеэ даагаагүй, колони гүрэнүүдэй ерээдүйн хуби заяанай һүлдэ болохо байһандань ажаг һэжэг байха аал!

Индо-Хитадта найман жэлэй туршa соо үргэлжэлһэн колониальна дайн арад түмэнэй эрилтын ёһоор зогсоогдоһон юм. 1954 ондо Советскэ Союзай, Великобританиин түлөөлэгшэдэй хүтэлбэреэр Женевэдэ болоошо зүблөөн гансахан Вьетнамда бэшэ, мүн Лаос болон Камбоджидо—энэ нютагай ондоо хоёр орондо—хабаатай шиидхэбэринүүдые гаргаа бэлэй. Бүхы Индо-Хитадта амгалан байдал хангаха зорилготой эбэй хэлсээнэй эрилтэнүүд сахигдадаггүй байгаа, сахигданашьегүй. Тэдэ эрилтэнүүд женевскэ зүблөөндэ хабаадаһан оронойАмерикын Холбоото Штадуудай зүгһөө түбхын түрүүн эбдэгдэнэ.

Америкын Холбоото Штадууд женевскэ шиидхэбэринүүдые дабажа, СЕАТО-гэй сэрэгэй бүлэгтэ бии болгоо. Мүн женевскэ хэлсээнүүдые дабажа, Урда Вьетнам американска мэдэлэй газар, сэрэгэйнгээ плацдарм болгоо. Мүнөө тэдэнэр вьетнам арадай дайсан Нго Динь Дьемтэй үгэсөөд, Лаостохи национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөндэ эсэргүү дай үүдхэжэ байна. Индиин премьер-министр Дж. Неру рудэ (Индиин түлөөлэгшэнь Лаосто зорюулагдажа тогтоогдоһон, мүнөө хүдэлдэггүй уласхоорондын комиссиин түрүүлэгшэ юм) ното эльгээбэ, тэрээн соогоо: дайнай дүлэн дахинаа соробхилоод, бүхы Индо-Хитадтахи амгалан байдалда аюул тохёолдобо гэжэ Вьетнамай Демократическа Республикын премьер-министр Фам Ван Донг бэшэнэ. Аюулынь гансашье энээгээр дүүрэнэгүй: Лаосто тохёолдоһон уршагта байдал Урда Вьетнам, Таиланда болон Иран мэтын бүхы оронуудта тохёолдохоёо байна. Хэрбээ СЕАТО-гэй эзэрхэг түримхэй бүлэгэй урхада ороо һаань, Лаосой сүлөөтэ байдал ба эрхэ сүлөө алдагдаха, тиигээд «коммунизмда эсэргүү тэмсэһэн» хэбэртэйгээр Зүүн-Урдада Азида колониин байдал дахинаа һэргээгдэхэ болоно.

Удаан саг соо эзэрхэн зонхилжо байһан англиийска агаарай-сэрэгэй соединенинүүдые оронһоо гаргууһан Ирагай патриодуудай, тэрэнэй правительствын зоримгой ябуулгын Азиин ба Африкын арадууд харижа байна. Иргта байһан американска госпиталь Ирагай мэдэлдэ оробо. Америкын Холбоото Штадуудтай Ирагай хархисуудай хэһэн сэрэгэй гурбан хэлсээн Ирагай правительстваар мүн лэ болюулагдаа. Рейтер агентствын мэдээсэлһээ харахада, унагаагдаһан король Фейсалай, тэрэнэй гэр бүлынхидэй хабаатай аад, баруун гүрэнүүдэй банкнуудта хадагалагдажа байһан ехэ мүнгэ зөөринс бусаагаха эрилтэ хэхээр Ирагай правительство бэлдэжэ байнхай.

«Үсэгэлдэр һүүлшын англичанай гаража ошоһоной һүүлээр Хаббанидахи сэрэгэй база Ирагай армиин мэдэлдэ ороод, манай сүлөөтэ байдалай, национальна тусгаар бэеэ даанхай байдалаймнай һүлдэ тэмдэг болоо» гэжэ Багдадай «Аль Савра» газетэ июниин 1-дэ тон зүбөөр бэшэһэн байна.

Ирагай хэрэг—колони ба бэеэ даагаагүй байһан бүхы оронуудай арад түмэнэй зориг бадаруулхын жэшээ мүн.

Б. ЛЕОНТЬЕВ.

БКП-гэй 40 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан болобо

СОФИ, июниин 6. (ТАСС). Болгариин алдарта Коммунистическэ партиин 40 жэлэй ойе болгар арад ажалай, политическэ ехэ дэбжэлтэтэйгээр тэмдэглэжэ байна.

Болгариин Коммунистическэ партиин 1-дэхи съездһээ хойшо үнгэрһэн 40 жэлэй ойтой дашарамдуулан, партиин Центральна, софийска городской комитедүүдэй эмхидхэһэн баярай суглаан июниин 5-най үдэшэ Софидахи партийна байшан соо болоо.

БКП-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн, Болгариин Арадай Суглаанай Президиумэй Түрүүлэгшэ Димитр Ганев «Болгариин Коммунистическэ партиин нэгэдэхи съездын болоһоор 40 жэлэй ой» гэһэн элидхэл хэбэ.

Суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедэй амаршалгын телеграммые нэрьемэ альга ташалгаар угтаа.

Суглаанда хабаадагшад Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин Центральна Комитедтэ эльгээгдэхэ амаршалгын телеграммын текстые баярай оршон байдалда баталба.

КНР-эй Арадай-сүлөөрэлгын армиин делегаци МНР-тэ ерэбэ

УЛАН-БАТОР, июниин 6. (ТАСС). КНР-эй Гүрэнэй Соведэй Премьерэй Орлогшо, Обороной Министр, Пын Дэ-хуай түрүүтэй КНР-эй Арадай-сүлөөрэлгын армиин делегаци МНР-эй сэрэгүүдэй ба ниитын аюулгүйе сахиха министерствын уряалаар Улан-Баторта ерэбэ гэжэ МОНЦАМЭ агентство дамжуулна.

МНРП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь, МНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Ю. Цеденбал КНР-эй Арадай-сүлөөрэлгын армиин делегацитай июниин 6-да уулзаа.

Энэ уулзалгын үедэ Ю. Цеденбал Маршал Пын Дэ-хуай хоёр халуун ёһоор хөөрэлдэбэ.

Зүб хэмжээ-ябуулга

НЬЮ-ЙОРК, июниин 6. (ТАСС). Уласхоорондын олимпийскэ комитедһээ Тайваниин чанкайшистнуудые гаргаха гэһэн шиидхэбэриин абтаһан туйхада «Нью-Йорк Таймс» газетэ уншагша Уинтроп Паркхерстынгээ бэшэгые мүнөөдэр тунхаглаба.

Латино-американска арадуудай дайшалхы зориг улам бадарна

МОНТЕВИДЕО, июниин 6. (ТАСС). Мүнөө Латын Америкын бүхы оронуудта дэлгэрһэн буһалгаанууд, забастовконууд, эсэргүүсэлтэнүүд, сэрэгэй тулалдаанууд тухай мэдээсэлнүүдтэ Латын Америкын олониитын, хэблэлэй гол анхарал хандуулагданхай байна.

„Дискаверер“ дэлхэйе тойрохо замда орожо шадаагүй

НЬЮ-ЙОРК, июниин 4. (ТАСС). Юнайтед Пресс Интернейшнл агентствын корреспондент Вашингтонһоо иигэжэ мэдээсэнэ. Уридшалан абтаһан мэдээнэй ёһоор, үсэгэлдэр табигдаһан «Дискаверер-III» нэрэтэй Америкын хэмэл одон дэлхэйе тойрохо замда орожо шадаагүй гэжэ США-гэй обороной министерство соносхоо.

„САСУУТАН“

Залуу драматург Батомунко Пурбуев өөрынгөө үеын хүнүүдэй—дунда һургуули дүүргэһэнэй удаа колхоздо ошожо хүдэлһэн залуушуулай ажабайдал, үйлэ хэрэгүүдые харуулһан «Сасуутан» гэжэ пьесэ бэшээ. Тус пьесые СССР-эй арадай артист, Сталинска шангай лауреат Г. Цыдынжапов Бурят драмын театрын сценэ дээрэ тааруулан табиба.

Арбадахиие дүүргэһэн хүбүүд, басагад хонишоной, һаалишанай, трактористын мэргэжэлтэй боложо хүдэлхэ тухайдаа В. И. Ленинэй памятнигай дэргэдэ шахаан тангариг үгөөд, ажалай арюун замда гарана, дээдэ һургуулида һуража эхилнэ.

Зураг дээрэ: зүжэгэй эхилэлгэ харуулагдана.

Зүжэгтэ хабаадалсаһан РСФСР-эй арадай артист Ч. Генинов, РСФСР-эй габьяата артистка М. Степанова, бусад залуу артистнар багахан саг соо ехэ оролдолго гаргажа, тодорхой образуудые харуулаа. Тиигэжэ тэдэнэр мэргэжэл, шадабариингаа улам ургажа байһые элирхэйлбэ.

Артист Д. Жалсараевай уян нугалбаритайгаар найруулһан хүгжэм, БурАССР-эй искусствын габьяата ажалябуулагша Б. Б. Чернутовай зураглан шэмэглэһэниинь зүжэгые һонирхолтой болгоно.

Бурят драмын театр «Сасуутан» гэһэн шэнэ зүжэгөө Россин гүрэнтэй Бурят ороной һайн дураараа нэгэдэһээр 300 жэлэй ойн һайндэртэ зорюулба.

Зураг дээрэ: зүжэгэй нэгэдэхи картинада Далайн ролиие артист Д. Жалсараев, Удамбраагай ролиие РСФСР-эй габьяата артистка М. Степанова наадажа байна.

Г. Лосевой
фото, текст.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26, Телефоны редакции: редактора —46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни—34-05, сельского хозяйства и советского строительства—47-59, промышленности и транспорта, пропаганды, информации—35-14, культуры—24-74, писем и рабселькоров—40-49, отдел переводов, корректорская —35-95, бухгалтерия—37-32. Для междугородных переговоров—16.

Н01060. Типография Министерства культуры Бурятской АССР. Зак. № 4975.